

NÄÄTSÄ II

PUOLELTA TOISELLE

DO YOU SEE II -

FROM HERE TO THERE AND BEYOND

NÄÄTSÄ II

PUOLELTA TOISELLE

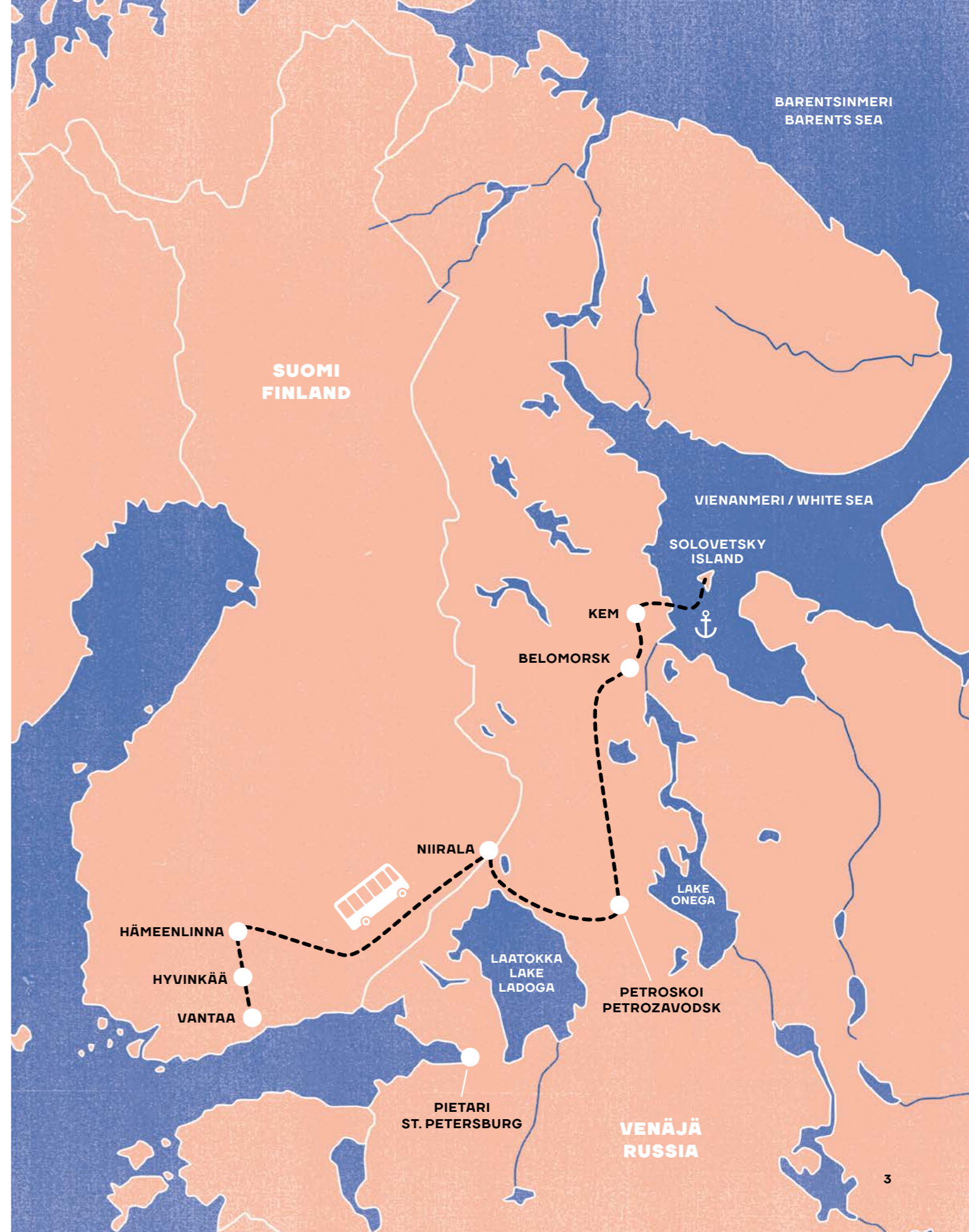
KULTTUURIENVÄLINEN TAIDEKASVATUSHANKE

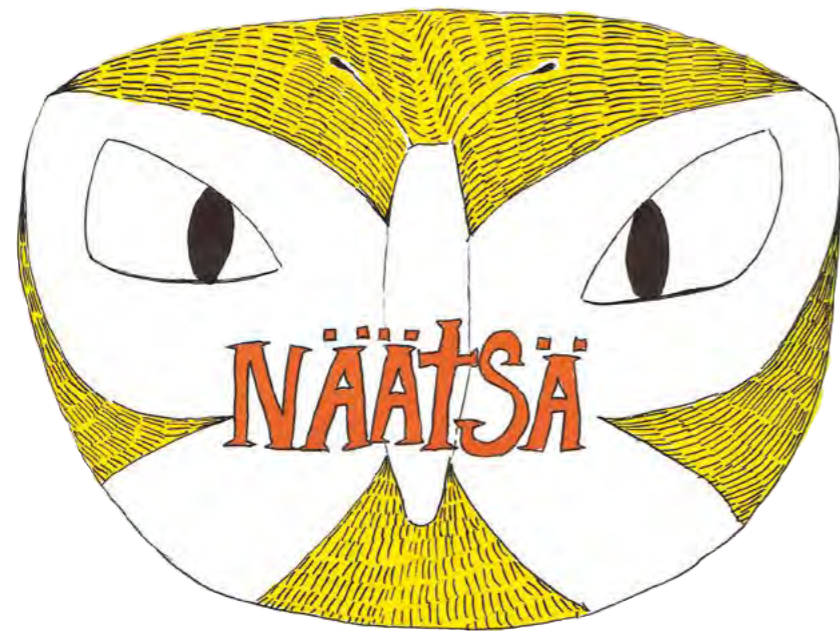

DO YOU SEE II – FROM HERE TO THERE AND BEYOND

CROSS-CULTURAL ART EDUCATION PROJECT

2366 KILOMETRIÄ JA ENEMMÄN
2366 KILOMETERS AND MORE

NÄÄTSÄ II

DO YOU SEE II

Näätsä II on kulttuurienvälinen taidekasvatushanke, joka toi yhteen suomalaisia ja venäläisiä nuoria opettajineen. Hankkeeseen osallistuivat Hyvinkään lasten ja nuorten kuvataidekoulu, Hämeenlinnan Visuaalisten taiteiden koulu Aimo, Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi, Vantaan sanataidekoulu, Lasten ja nuorten taidekeskuksen säätiö, Suomen muinaistaideseura ja Balakirevin taidekoulu Venäjältä. Hankkeen päätavoite oli vuorovaikutuksen lisääminen kulttuurien välillä taidekasvatuksen käytäntöjä laajentamalla. Tämä julkaisu on eräänlainen matkakertomus, joka kertoo hankkeesta sekä ohjaajien että oppilaiden näkökulmasta.

Do You See II is a cross-cultural art education project which brought together Finnish and Russian youngsters and their teachers. The organizers were Hyvinkää Art School for Children and Young People, Aimo School of Visual Arts in Hämeenlinna, Taito Craft and Design School Helmi, Vantaa School of Creative Writing, Art Centre for Children and Young People Foundation, The Finnish Society for Prehistorical Art and The Balakirev Arts School in Petrozavodsk, Russia. The main objective of the project was to use art for making pupils see and act differently and, as a result, to cultivate deeper understanding of things and phenomena and to promote acceptance. The present publication is a travelogue of sorts which tells about the project through the eyes of the instructors and the pupils.

SISÄLTÖ

CONTENTS

JOHDANTO
INTRODUCTION
9

MATKOILLA TULLAAN TUTUIKSI
MAKING FRIENDS WHILE TRAVELING
Raisa Laurila-Hakulinen
14

YHTEISIÄ TARINOITA
SHARED STORIES
Anne Siirtola
20

MUISTUUKO MIELEEN?
HAPPEN TO REMEMBER?
Jesse Jeskanen & Santtu Virtanen
28

KALEVALASTA
JA KARJALANPIIRAKOISTA
ON THE KALEVALA AND CARELIAN PIROGS
Hanneriina Moisseinen
34

METSÄNPEITTO
COVERED BY FOREST
Sami Karhusaari
40

NAAMIOMONOLOGIT
MASK MONOLOGUES
48

2366 KILOMETRIÄ JA ENEMMÄN
2366 KILOMETERS AND MORE
Saara Levonne
54

SANATAIDETEHTÄVIÄ
CREATIVE WRITING EXERCISES
65

MITEN MAALATAAN SANOILLA?
HOW TO PAINT WITH WORDS?
Janette Hannukainen
74

YHDEN KUNINKAALLISEN
KÄRSIMYKSISTÄ KARJALASSA
ON ONE ROYAL PERSON'S
SUFFERINGS IN KARELIA
Ilona Tyystjärvi
80

PEDAGOGISIA POLKUJA
PEDAGOGIC PATHS
Päivi Venäläinen
84

[8] NIIN METSÄ VASTAA -LEIRI / AND THE FOREST ANSWERS -CAMP © KAISU PAAVLAINEN

JOHDANTO

VUONNA 2013 käynnistyi neljän visuaalisen alan koulun yhteistyönä Opetushallituksen tukema taiteen perusopetuksen pedagoginen kehittämishanke Näätsä, jonka tavoite oli tutkia mm. kuvataiteeseen ja käsityöhön liittyviä ennako-oletuksia ja kyseenalaistaa niitä ylittämällä taiteiden välisiä rajoja – oppia näkemään toisin. Toiminta jatkui vuonna 2015 alkaneessa Näätsä II -hankkeessa, jonka aikana ylitettiin paitsi taiteiden välisiä rajoja myös kulttuurien välinen raja, sillä toinen hankkeen leirikouluista suuntautui Venäjälle.

Ensimmäisen hankkeen kuudesta teemasta valittiin syvennettäviksi sisällöiksi kolme: aika, sana ja luonto. Järjestäviä tahoja olivat Hyvinkään lasten ja nuorten kuvataidekoulu, Hämeenlinnan Visuaalisten taiteiden koulu Aimo ja Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi, kuten aiemminkin. Sisältöjen myötä löytyi uusiksi yhteistyökumppaneiksi Vantaan sanataidekoulu, Lasten ja nuorten taidekeskuksen säätö, Suomen muinaistaideseura ja Balakirevin taidekoulu Petroskoista, Venäjältä.

Vuoden mittaiseen hankkeeseen sisältyi koulutuspäiviä, asiantuntijaluentoja, ammattitaiteilijoiden ohjaamia työpajoja ja kaksi leirikoulua. Leirikouluhin osallistui myös Balakirevin taidekoulun oppilaita ja opettajia. Työpajojen ja leirikoulujen sisällöt ylittivät taiteiden välisiä rajoja, esimerkkeinä sarjakuvataiteilija Hanneriina Moisseisen Crafftöns-paja, jossa yhdistyivät sarjakuva- ja käsityötaide, runoilija Janette Hannukaisen ja kuvataiteilija Elina Kataran Railbook-paja, jossa kuva- ja sanataide kohtasivat sekä Janakkalan leirikoulu, jossa oppilaat tutustui

vat nykytanssiin, runolauluun ja ympäristötaiteeseen. Hankkeen tiimoilta järjestettiin myös seminaari KAIKU – Kansainvälisyys taidekasvatuksessa ja KAIKU -näyttely, joka esiteltiin seminaarissa.

Ensimmäisen Näätsä -hankkeen todettiin vahvistaneen kokeilevaa asennetta opetuksessa ja lisänneen sekä koulujen välistä että sisäistä yhteis- ja ryhmätyötä. Jatkohankkeessa hyödynnettiin näitä vaikutuksia konkreettisesti muun muassa etsimällä uusia yhteistyökumppaneita ja laajentamalla oppimisympäristöä oman koulun ja oman alan ulkopuolelle. Pyrkimyksenä oli taiteen keinoin ohjata oppilaita näkemään ja tekemään toisin, jolloin asioiden ja ilmiöiden ymmärrys ja hyväksyntä lisääntyvät. Varsinkin suomalais-venäläiset leirikoulut olivat tässä suhteessa oiva oppimisympäristö. Vaikka aina ei ollut yhteistä kieltä, syntyi tunne yhteisöllisyydestä ja ”meistä”. Matka toiseen kulttuuriin ja toisin tavoin toimivaan yhteiskuntaan herätti kysymyksiä – sekä oppilaissa että opettajissa. Miksi täällä on tällaista ja meillä on toisenlaista? Mikä lopulta on tärkeää? Mitä tarvitaan onnelliseen elämään? Näistä kysymyksistä voivat saada alkunsa syvälliset historiaa, filosofiaa ja erilaisia kulttuureja koskevat pohdinnat.

Tämä julkaisu on eräänlainen matkakertomus, joka kertoo hankkeesta sekä ohjaajien että oppilaiden näkökulmasta. Hankkeen sisällöt – aika, sana ja luonto – kiteytyivät ehkä parhaiten Venäjällä, Uukujan tuhansia vuosia vanhojen kalliopiirrosten äärellä. Aika sai uuden ulottuvuuden, kuva sai sanan merkityksen, se muuttui viestiksi, jossa luonto oli läsnä silloin ja jossa se on läsnä nyt.

INTRODUCTION

IN 2013, supported by the Finnish National Agency for Education, four visual art schools initiated a pedagogic development project of basic education in art entitled Näätsä, the main objective of which was to examine the preconceptions regarding visual arts and crafts and to question them by crossing boundaries between art forms — learning to see differently. The activities continued in 2015 in the form of Näätsä II project during which not only boundaries between art forms but also cultural boundaries were crossed, because one of the two field trips organized during the project took place in Russia.

Three of the six themes of the first project were selected as themes to be deepened: time, word and nature. As before, the organizers were Hyvinkää Art School for Children and Young People, Aimo School of Visual Arts in Hämeenlinna, and the Taito Craft and Design School Helmi. Through the themes of the project, new cooperation partners were found: Vantaa School of Creative Writing, Art Centre for Children and Young People Foundation, The Finnish Society for Prehistorical Art and The Balakirev Arts School in Petrozavodsk, Russia.

The one-year project included staff training days, expert lectures, workshops led by professional artists, as well as two field trips. Pupils and teachers from the Balakirev Arts School also participated in the field trips. The themes of the workshops and field trips crossed the boundaries between art forms, for example the Crafftoons workshop organized by cartoon artist Hanneriina Moisseinen combining cartoon art and crafts, the Railbook workshop organized by poet Janette Hannukainen and visual artist Elina Katara in which visual and verbal art met, as well as the field trip to Janakkala during which the pupils got to know contemporary dance, rune singing and environment art. In connection with the

project, a seminar entitled KAIKU/ECHO — International Dimensions of Art Education and a KAIKU/ECHO exhibition, which was presented at the seminar, were organized.

After the first Näätsä project, it was concluded that the project strengthened an experimental attitude towards teaching and increased cooperation and group work both between and within schools. During the Näätsä II project, these effects were made use of in a concrete way for example by looking for new cooperation partners and by expanding learning environments beyond one's own school and field. The objective was to use art for making pupils see and act differently and, as a result, to cultivate deeper understanding of things and phenomena and to promote acceptance. In particular, the field trips with Finnish and Russian participants were an excellent learning environment in this respect. Although there was not always a shared language, a sense of community and “us” was created. A trip to a different culture and society that works in a different way gave rise to questions — both in pupils and in teachers. Why is it like this here and where we come from it is different? What is important after all? What do we need for a happy life? Such questions can serve as a starting point for a deeper contemplation of history, philosophy and different cultures.

The present publication is a travelogue of sorts which tells about the project through the eyes of the instructors and the pupils. The core themes of the project — time, word and nature — were, perhaps, the most strongly present in Russia upon sight of the petroglyphs created thousands of years ago in the River Vyg area. The concept of time got a new dimension, images on a rock surface were transformed into words, messages in which nature was present then and in which it is present now.

[1] JATULI / A MAZE © KAISU PAAVILAINEN

MATKOILLA TULLAAN TUTUIKSI

MAKING FRIENDS WHILE TRAVELING

Kansainvälisyydestä taidekasvatuksessa

Some Thoughts on the International Dimension of Art Education

KUN SUOMALAISET JA VENÄLÄISET nuoret tanssivat ja lauloivat yhdessä Janakkalan leirikoulussa, suurvaltapolitiikka oli siitä kaukana. Toukokuuisessa aarniometsässä yhdessä tekeminen tutustutti nuoret toisiinsa: oksien kerääminen Metsänpeittoa varten, yhteisen teoksen rakentaminen lähensi. Ymmärretyksi tullakseen piti nähdä vaivaa, ei ehkä hullumpi asia sekään. Viholliskuvat murenevat silloin kun yritetään löytää yhteistä kieltä ja nähdään myös toisen ponnistelu kommunikoinnin onnistumiseksi.

Näätsä II -hankkeessa syntyi monenlaisia kontakteja keskenään erilaisten nuorten ja aikuisten välillä, suomalaisten ja venäläisten. Matkalla tai leirikoulussa asiat tiivistyvät, voivat kärjistyäkin, mutta toisaalta lähtijät ovat useimmiten avoimella mielellä vastaanottamassa uutta ja yllättävää. Oli hienoa nähdä, miten nuoret jaksoivat vaihtuvia tilanteita ja epämu-kavuuttakin Petroskoihin ja Vienanmerelle suuntautuvalla matkalla. Ennakkoluuloja tuntui olevan sekä nuorilla että aikuisilla, osaan saatiin vahvistusta ja toisista oli luovuttava. Luovia ratkaisuja kehiteltiin yhdessä. Osattiin myös iloita ainutlaatuisista hetkistä, upeista maisemista ja lämpimistä ihmisistä.

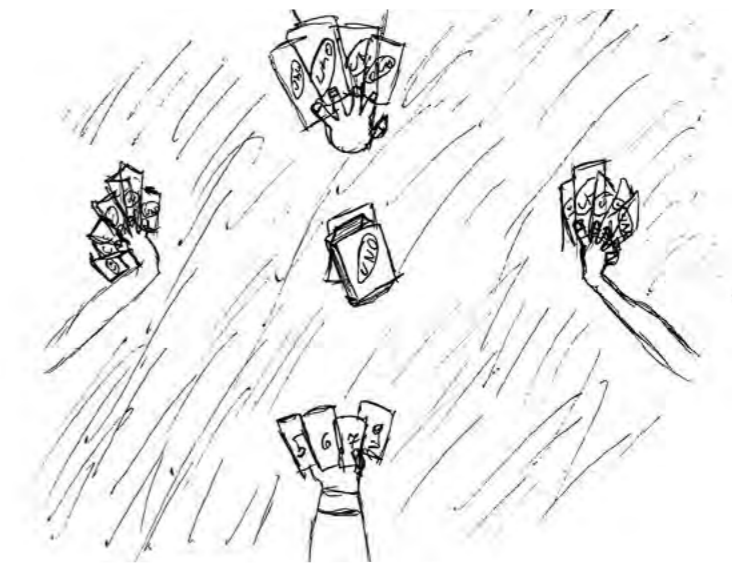
Tällaisilla matkoilla herkistytään ja ihmisten kohtaamiset ovat kuin lahjoja. Vaikka kontakteja solmitaan nykyään helposti koneen välityksellä, fyysistä läsnäoloa ei voita mikään. Ihminen on monimutkainen olento, aika primitiivinen kaikesta ruutuun näpytelystä huolimatta. Välillä tuntuu unohtuvan, että eleet, ilmeet, tuoksut ja kosketus vaikuttavat meihin alkukantaisella voimalla, kun olemme fyysisesti läsnä. Aistimme myös sen, että toisesta kulttuurista tullut ihminen on samalla tavalla lihaa ja verta kuin mekin ja tarvitsee samanlaisia asioita elääkseen. Suojan päänsä päälle, ruokaa, vaatteita ja ystävän vierelleen.

OPPIA MAAILMALTA

Taidekasvatuksen menetelmät ovat monella tapaa käyttökelpoisia: ne antavat pohjan laaja-alaiselle osaamiselle, ilmiöpohjaiselle oppimiselle ja yhteisölliselle osallistumiselle. Kansainvälisyys taidekasvatuksessa liittyy niin ikään ajankohtaisiin asioihin kuten kulttuurien tuntemukseen, monikulttuurisuuteen ja maailmankansalaisuuteen kasvamiseen. Tähän liittyviä käsitteitä ovat myös rauhankasvatus ja ihmisoikeuskasvatus. Suomen kouluissa opetuksen tavoit-

RAISA LAURILA-HAKULINEN
LASTEN JA NUORTEN TAIDEKESKUS
ART CENTRE FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE

OTE LUONNOSKIRJASTA / A SKETCHBOOK EXTRACT

teenä on "globaali vastuunkanto". Globaaliin vastuuseen kuuluu keskeisesti myös vastuu ympäristöstä.

Globaali vastuu edellyttää myötätuntoa ihmistä ja luontoa kohtaan. Myötätuntoa voi oppia taiteen kautta, eläytymällä toisen maailmaan. Taiteesta voi oppia, että on monia tapoja elää hyvä elämä, mutta hyvään elämään kuuluu vastuu sekä toisista ihmisistä että ympäristöstä. Leirikoulussa Venäjällä nähtiin upeita maisemia ja luontokohteita, mutta matkan varrella myös paikallinen piittaamattomuus ympäristön tilasta aiheutti hämmennystä ja kysymyksiä. Kaikkiin kysymyksiin ei saatu vastauksia, mutta leirikoululaiset havainnoivat ja tallensivat kokemuksiaan tekstein, valokuvoin, videoin, maalauskeinoin ja piirustuksin. Avoimet kysymykset saattavat jäsenyä ja ymmärrys lisääntyä taiteen keinoin.

Kansainvälisissä hankkeissa kehittyvät siis viestinnän ja kommunikoinnin taidot. Myös toisilta oppiminen ja oman osaamisen jakaminen koskevat sekä oppilaita että opettajia.

Korealainen taidekasvattaja Andy Yeonsung Lee muotoili asian KAIKU-seminaarissa: kansainväliset kontaktit ja yhteistyö lisäävät oppilaiden motivaatiota opiskella ja inspiroitua oppimastaan. Eri kulttuureista tulevien ryhmissä opitaan uutta entistä monipuolisemmasta visuaalisesta viestinnästä sekä kehitetään tiimitaitoja ja yhteistyökykyä. Opettajien kohdalla on kyse myös ammatillisten ideoiden jakamisesta. Tämä on resurssi, jota voi jakaa loputtomasti, kuten Andy Lee painotti.

SEIS VIHAPUHEELLE

Vihapuheen ja rasmin ehkäisy on lasten ja nuorten kanssa toimimisessa nyt ajankohtaisempaa kuin koskaan. Viholliskuvia syntyy hyvin helposti kun esimerkiksi pakolaiskysymys ja nationalismin nousu ympäri Eurooppaa jakavat ihmisiä eri leireihin.

Toimittaja Heikki Aittokosken uusi kirja Kuolemantanssi (2016) on hyvä osoitus siitä, mitä voi oppia matkustamalla, aistimalla, kohtaamalla silmästä silmään ihmisiä eri maissa. Aittokoski seuraa nationalismia ja sen seurauksia – sotaa, väkivaltaa ja sortoa eri maissa: "1800-luvulta lähtien nationalismi on muokannut Eurooppaa ja Suomea enemmän kuin mikään muu aate, niin hyvässä kuin pahassa... Mutta kutsuipa aatetta ja siihen liittyviä ilmiöitä sitten kansallisuusaatteeksi, isänmaallisuudeksi tai kansallismielisyydeksi, sen voimaa ei kannata väheksyä."

Yhdessä tekemisen paikoissa, leireillä, luokissa, nuorisotaloissa, matkoilla, nuorille jää muisto, joka toivottavasti kantaa vihapuheen yli. Näissä yhteisyyden paikoissa kasvaa myös usko omiin mahdollisuuksiin vaikuttaa sekä kyky ilmaista itseään ja ottaa kantaa. Kansainvälisissä hankkeissa kasvaa maailmankansalaisia, joilla on edellytyksiä ratkoa tulevaisuuden vaikeita globaaleja kysymyksiä, joista tähän mennessä olemme saaneet vastaavastuksen.

WHEN FINNISH AND RUSSIAN youth were dancing and singing during a field trip in Janakkala, power politics couldn't have been farther away. On that day of May, gathering twigs together in an old-growth forest brought the youngsters closer together. The twigs were to be used to create an artwork entitled Forest Cover. It was necessary to make an effort in order to make oneself understood, which might not have been that bad after all. Enemy images crumbled when trying to seek common ground and when appreciating the efforts made by the other to get the message across.

The Näätsä II project witnessed a great many contacts established among youth and young adults – both Finnish and Russian – with various backgrounds. On the road or during the field trip, things might get intense, or even become heated, but most of the time, however, the participants have an open mind and are ready for the possibility to take in new and surprising insights. We were pleased to witness how well the young people were able to cope with the stress of changing situations and even discomfort on the way to Petrozavodsk and the White Sea. Both teenagers and adults seemed to have their prejudices, some of which were confirmed, while

some others vanished. Creative solutions were developed together. The participants also knew to appreciate the beauty and uniqueness of the moment, the splendid scenery and the warm-hearted people.

Such travels sensitize people and encounters are like gifts. Although in the world of today it is easy to connect with others via technology, it can never replicate what physical presence can offer. Human being is a complex entity, rather primitive at that, despite the technology that has been invented. Sometimes we tend to forget with what intensity gestures, facial expressions, scents and touch influence us in a primitive way when we are physically present. We also sense that there is more that unites than divides people coming from different cultures: we are all flesh and blood and have the same basic needs – shelter, food, clothes and a friend by our side.

LEARNING FROM INTERNATIONAL EXPERIENCE

Methods of art education are in many ways useful. They provide a foundation for an extensive set of skills, phenomenon-based learning and participation in the community. Internationality in art educa-

tion is also related to current affairs such as growing into cultural knowledge, multiculturalism and global citizenship. Peace education and human rights education are related concepts. In Finnish schools, the objective of education is “global responsibility.” This also includes responsibility for the environment.

Global responsibility requires compassion for our fellow human beings and the environment. Compassion can be learnt through art by empathizing with the world of the other. Art can teach us that there are many different ways to lead a meaningful life, but meaningful existence also entails responsibility for other people and the environment. During the field trip to Russia, we saw splendid scenery and nature, but there was also confusion related to the disregard the locals displayed towards the environment. This gave rise to many questions. Some of these questions were never answered, but the participants observed and documented their experiences by writing texts, taking photographs, making videos and creating paintings and drawings. Art can help bring to surface and work on unthought issues and, thus, increase understanding.

Communication and interaction skills are developed through international projects. Learning from others and sharing one's own knowledge pertains to students and teachers alike. Art educator Andy Yeon-sung Lee from Korea put it as follows in the KAIKU/ECHO seminar: International contacts and cooperation increase people's motivation to learn and to be inspired by what they have learnt. In groups consisting of people coming from different cultural backgrounds, the possibilities of visual communication are explored even more broadly than before and

team work skills and ability to cooperate develop as well. As for teachers, it is about sharing ideas about their profession as well. This is a resource that can be shared limitlessly, as Andy Lee emphasized.

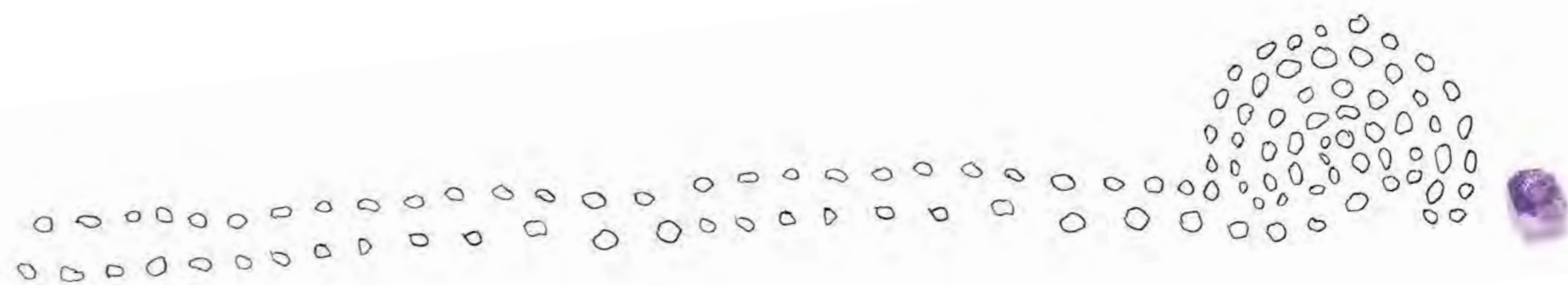
PUTTING AN END TO HATE SPEECH

The need to prevent hate speech and racism when working with children and youth is today more pressing than ever. Enemy images are easily created as the refugee question and the rise of nationalism across Europe divides people.

Journalist Heikki Aittokoski's new book *Kuolemantanssi* (Dance of Death, 2016) is an insightful account of what can be learned by traveling, sensing, and encountering people face to face in different countries. Aittokoski traces nationalism and its consequences such as war, violence and discrimination in different countries: “From the 19th century onwards, nationalism has been influencing Europe and Finland more than any other movement, for better or worse... But whatever label you put on the phenomenon – nationalism, patriotism, or something else – there is no denying its power.”

Engaging in activities with others during field trips, in classrooms, youth centers or while traveling leaves the young people with memories that hopefully have potential to carry them across hate speech. These meeting points contribute to people's belief in their own opportunities to influence things and to express their own opinions. International projects aim at educating people to become world citizens with potential to provide answers to future major global questions of which we only have hints today.

[16 – 17] OTTEILTA LUONNOSKIRJOISTA / SKETCHBOOK EXTRACTS

“Be yourself,
everybody else
is already taken.”

OSCAR WILDE

YHTEISIÄ TARINOITA

SHARED STORIES

Kokemuksia työskentelystä yhteisötaiteen kentällä
Some Experiences on Working in the Domain of Community Art

ANNE SIIRTOLA KUVATAITEILIJJA / VISUAL ARTIST

TAITEILIJANA olen kiinnostunut vuorovaikutuksesta ja ihmisten kohtaamisesta – siitä, miten koemme ja hahmotamme itsemme suhteessa muihin ja ympäröivään todellisuuteen ja kasvusta kohti sitä, mitä sisimmässämme olemme. Jokainen kohtaaminen on aina mahdollisuus oppia uutta itsestä ja maailmasta.

Viime vuosina olen työskennellyt yhteisöllisen taiteen parissa taustoiltaan erilaisten ihmisten kanssa. Olen oppinut paljon muiden elämäntarinoista ja kohtaaloista, selviämisestä, ihmisen olemuksesta, läsnäolosta ja tavasta nähdä maailma. Näissä yhteisöllisissä projekteissa koen toimivani mahdollistajana ja välittäjänä, koen tekeväni jotain merkityksellistä, jos voin taiteilijana auttaa ihmistä kertomaan tarinansa. Yhteisöllinen työskentely perustuu ihmisten kohtaamiseen ja luottamuksen rakentumiseen. Teos syntyy vuorovaikutuksesta, joka johtaa kaikkien osapuolten oppimiseen ja oivalluksiin. On tärkeää rohkaista ihmisiä uskomaan omiin kykyihinsä. Usein pelkkä kuunteleminen riittää.

On vaikeaa vetää rajaa taiteen ja elämän välille. Taide avaa väylän, jonka kautta henkilökohtaiset koke-

mukset voi jakaa muiden kanssa. Toisinaan on haastavaa löytää kerronnalle oikea esittämisen tapa ja muoto, minulle se on usein installaatio tai videoteos.

Moniäänisyys on teoksissani tärkeää. Videoteoksessa Nälkämaan laulun uudet säkeet (2013) kainuulaiset maahanmuuttajat sanoittivat maakuntalaulun uudelleen omien kokemustensa pohjalta. Videoteoksessa Family Portraits (2016–2017) vanhat ihmiset jakavat edellisten sukupolvien muistoja ja tarinoita seuraaville polville. Nämä muistot ja tarinat kantavat mukanaan viestejä ja elämän oppeja. Teosta on kuvattu Yhdysvalloissa, Suomessa ja Venäjällä.

Teossarja Life Book (2015–2016) sai alkunsa Espoon Matinkylästä, jatkui Helsingin Vartiokylään, kulttuurikeskus Stoaan ja taidekasvatushanke Näätsä II puitteissa Hyvinkäälle, Hämeenlinnaan ja Vantaalle. Teoksen perusajatus on tuoda ihmisten elinympäristöön henkilökohtaisia tarinoita ja viestejä, joilla luoda kosketuspintoja kohtaamiselle tai muuttaa jonkin paikan luonnetta avaamalla siihen uusi näkökulma – kuvan, sanan tai molempien avulla. Viestit ja tarinat siirretään emalointiteknikalla kyltteihin, jotka

kiinnitetään valittuihin paikkoihin. Matinkylässä kyltit kiinnitettiin ostoskeskuksen siltaseinämään ja Vartiokylässä Stoaan seinään.

Espoossa ja Helsingissä teoksen toteutukseen osallistui hyvin erilaisia ihmisiä. Ihmisiä asukastaloista, päihteidenkäyttäjien päiväkeskuksesta, vanhustentaloista, maahanmuuttajanaisten kerhoista ja kouluista. Usein pienikin osallistuminen voi tuoda osallisuuden ja onnistumisen tunteen ja se on riittävää.

Näätä II -hankkeen Life Book -työpajan osallistajat olivat kuva- ja sanataidekoulujen oppilaita. Työ aloitettiin valokuvaamalla kaupunkitilaa ja luonnostelemalla ajatuksia. Sen jälkeen pohdittiin yhdessä

AS AN ARTIST, I am interested in interaction and encounters between people – how we experience and see ourselves in relation to others and the surrounding reality and our growth to become that which we are inside. Every encounter is a possibility to learn something about oneself and the world.

In recent years, I have worked in the domain of community art with people coming from various backgrounds. I have learned a great deal from the life stories and destinies of others, survival, being human, presence and ways of seeing the world. In these community projects, I feel that I have the role of an enabler and a mediator, and as an artist I feel that I have done something meaningful if I can help people tell their stories. Community work is based on encounters between people and building trust. An artwork comes to existence through interaction, which leads to insights and learning for everyone involved. It is important to encourage people to believe in themselves and their skills. Often listening is enough.

It is difficult to make a distinction between life and art. Art creates a channel through which personal experiences can be made available to others. Sometimes it is challenging to find the right mode, or form, of expression. For me it is often an installation or video art.

luonnosten ja paikkojen välisiä suhteita. Nuoret osallistuiivat innokkaasti tähän keskusteluun, joka olikin yksi mielenkiintoisimmista vaiheista työskentelyssä. Kultakin osallistujalta toteutettiin yksi luonnos. Kyltti kuvattiin valitussa paikassa ja näin teos elää myös valokuvan kautta.

Ihmisellä on aina ollut tarve jättää itsestään jälki ympäristöön, merkitä paikka, tehdä itsensä näkyväksi ja kuuluvaksi. Ihmisellä on aina ollut myös tarve peilata ajatus- ja arvomaailmaansa suhteessa ympäristöönsä. Näitä asioita, muiden muassa, pohdimme nuorten kanssa. Kuinka löytää oma kielensä ja saada äänensä kuuluvun ja kuinka astua esiin omalla itsenään?

Polyphony is central to my works. In the video artwork Nälkämaan laulun uudet säkeet (2013), immigrants to the Kainuu region created new lyrics for the regional song of Kainuu on the basis of their own experiences. In the video installation Family Portraits (2016–2017), the aged share their memories of previous generations with the next generations. These memories and stories carry across a range of messages and life's lessons. The work has been filmed in the United States, Finland and Russia.

The work series Life Book (2015–2016) began in Matinkylä in Espoo, continued in Vartiokylä and Culture Centre Stoa in Helsinki, and as a part of the art education project Näätä II to Hyvinkää, Hämeenlinna as well as Vantaa. The core thought behind the work was to bring people's personal stories and messages to their everyday environment in order to create interface for encounters or change the nature of a place by opening a new perspective to it – by using images, words or both. The messages and stories are transferred on signs using the enamel technique and are then placed in chosen locations. In Matinkylä, the signs were attached on a wall of a shopping mall and in Vartiokylä on the wall of the Culture Centre Stoa.

In Espoo and Helsinki, people with very different backgrounds participated in creating the work. Peo-

[23 – 25] LIFE BOOK -TYÖPAJAN / WORKSHOP [23] © MALJA TAPIO
[24] © SIRI JAARKKONEN, SARA PUOLAKKA, PETRA INVENIUS, ILONA TYVSTJÄRVI, TUULI SAVELA, AINO ILONEN & ILONA PUURUNEN [25] © JESSE JESKANEN

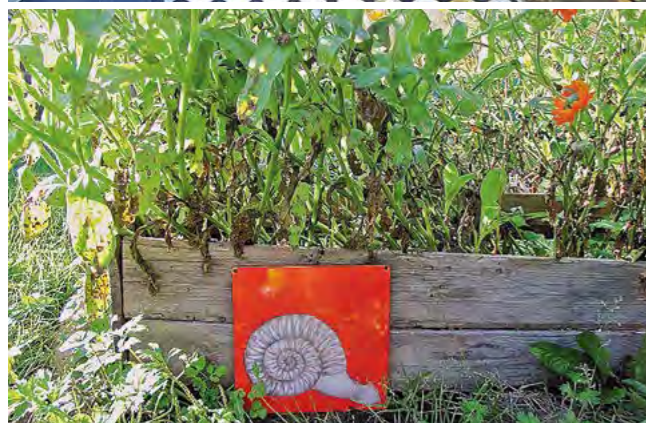

ple from the community house, substance abusers' day centre, homes for the elderly, clubs for immigrant women as well as schools. Sometimes even a small act of participation can create a sense of belonging and success, which can be adequate.

The participants of the Life Book workshop organized as a part of the Näätä II project were pupils of schools specializing in visual arts and creative writing. The work began by photographing the city space and by sketching out some thoughts. After this, the relationships between the sketches and the places were discussed. The young people participated in the conversation with great enthusiasm, which

was one of the most exciting phases of the entire project. Each participant produced one sketch. The sign was photographed in the place of one's choice and so the work lives on as a photograph as well.

People have always had the need to leave a trace of themselves in the environment, to mark a place, to make themselves visible and audible. Human beings also have always had a need to reflect their thoughts and world of values in relation to their environment. These were topics that we, among other things, discussed with the youth. How to find one's own voice and make oneself heard, and how to be oneself.

JESSE

Muistuuiko mitään mieleen viime kesältä? 😊

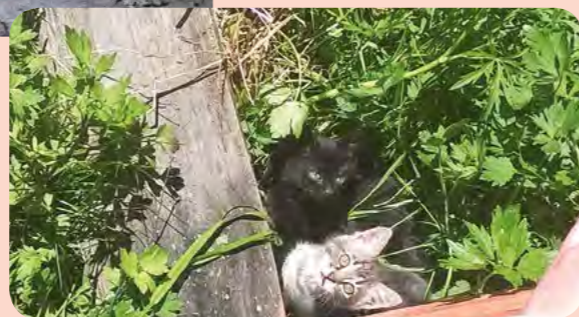

No varmaan toi Näätsä-hankkeen matka Venäjän Karjalaan 12.6. – 18.6.2016. Puhelin on edelleen täynnä kissakuvia siltä reissulta.

SANTTU

🐱 Vapana liikkuvat eläimet oli kyllä kivasti mukana katukuvassa siellä. Suomeen verrattuna varsin erilainen ja mieleenpainuva maa!

Joo. koko paikka oli tosi jännä yhdistelmä uutta ja vanhaa, rumaa ja kaunista, tuttua ja tuntematonta.

Todellakin varsinainen vastakohtien maa. Oli kiva päästä tarkastelemaan Karjalan oloja useammassa paikassa. Saatiin vähän laajempaa perspektiiviä.

Missäs me nyt käytiinkään? Petroskoi, Kemi, Solovetski, Belomorsk... Kaikissa tuli seikkailtua enemmän tai vähemmän.

Siinä vissiin oleellisimmat. Petroskoissa vietettiin eka yö, mutta ei silloin siihen enempää ehditty tutustua, kun kaikki liikkeetkin olivat jo menneet kiinni kun saavuttiin.

Ei 12 tunnin bussireissun jälkeen paljoa olisi jaksanutkaan toreilla hillua. Mutta seuraavan matkarupeaman Venäjän "hyväkuntoisilla" teillä jälkeen päästiinkin jo jalkautumaan kansan sekaan Kemissä.

Kemistä mieleen jäivät etenkin neuvostoaikaiset kerrostalot, pienet putiikit ja metsikkö täynnä aidattuja hautoja. Julkisen kunnossapidon vähäisyys näkyi monessa paikkaa julkisivuremonttien tilkkutäkkimäisyytenä.

Koko kaupunki oli kovin neuvostoliittomainen Lenin-patsaineen ja betonikolosseineen. Oli siellä paljon kauniitakin asioita, kuten tämä todella kaunis vaikkakin perin rappeutunut puinen ortodoksikirkko.

Seuraavana päivänä päästiinkin tarkastelemaan korkeammalle ulottuvia sipulikuloleita Solovetskin luostarisaaressa.

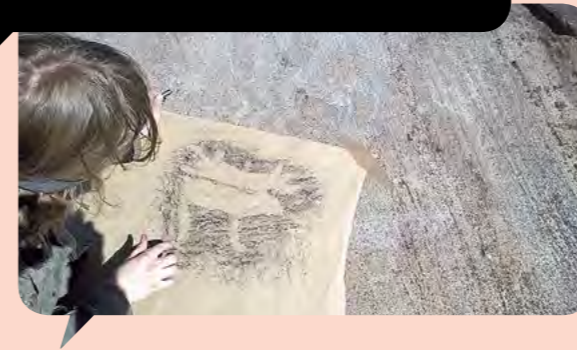

Lautalta päästyämme suunnattiin apostolinkyydillä kohti luostaria. Siellä pääsi liikkumaan sangen vapaasti, vaikka se olikin parhaillaan kovan remontin kohteena.

Merimatka Solovetskiin sujui kätevästi tupaten täyteen ahdetulla lautalla. 🌊

Kulkupelistä olisi kyllä ollut hyötyä, mutta paikallisen elämänmenon seuraaminen ja Solovetskiin tutustuminen onnistui hyvin kylän teitä ristiin rastiin talletessa. Sääkin oli pääosin suotuisa. Tosin merelle lähdimme seilaamaan melko myrskyisessä säässä maitovalaiden näkemisen toivossa. Onneksi sää parani ja näimme pari valaanselkääkin.

Saneerauksesta huolimatta luostari oli rakennustelineiden allakin todella vaikuttavan näköinen. Pari munkkia-kin nähtiin. Ympäröivä kylä itsessään oli kuin pari sataa vuotta menneisyydestä. Talot olivat puisia, ja vuohet vaeltelivat vapaana sorateillä. Yöpymispaikka oli sekini hieno kesämökkimaisine asuinrakennuksineen, vaikka sinne pitikin kulkea kilometrikaupalla metsätietä. Mönki-jän vuokraamiseenkaan ei kielitaito riittänyt.

Se Belomorskin hotelli oli varmasti matkamme hienoin yöpaikka, vaikkakin siellä vietetty aika rajoittui muutaman tunnin yöuniin. Siellä yövyttyämme matkamme jatkui ihastelemaan Uikujoen kalliopiirroksia. Oli vaikuttavaa ajatella, että ne oli kaiverrettu ihmisten toimesta tuhansia vuosia sitten. 🤔

Kostean reissun jälkeen oli vuorossa vielä sauna myssyineen sekä pulahdus suomaiseen lampeen. Seuraavana päivänä käytiin vielä taiteilemassa kasvitieteellisessä puutarhassa ennen kuin matka jatkui saarilta kohti Belomorskia.

Vaikea kuvitella että mikään nykypäivänä aikaansaatu olisi niin pysyvää. Aikamme kaiveruksia tallenneltuamme niin valokuvaten kuin jäljentäen oli aika suunnata bussi takaisin kohti Petroskoita, kunhan olimme ensin käyneet syömässä siinä Belomorskin hienossa hotellissa.

Kun sitten illalla saavuimme Petroskoihin, kävimme vielä hieman tutustumassa hotelliamme ympäröivään kaupunkiin. Yöpuulle menimme tietoisina siitä, että seuraava päivä olisi reissun viimeinen kokonaan Venäjän puolella. 🤔 Aamulla vuorossa oli vierailu Karjalan kansallisessa museossa. Siellä saimme erittäin informatiivisen kierroksen Karjalan alueen ihmisten elämästä kivi- ja pronssikaudella.

Museovierailun jälkeen oli hyvin aikaa kuluttaa ruplia tekemällä edullisia ostoksia Petroskoin monissa kauppakeskuksissa. Illemmalla oli vuorossa rantakävely ja perivenäläinen sushiateria.

🤔 Seuraavana päivänä olikin hyvä lähteä kotia kohti, kun ruplat oli tuhlatu ja liikkeet rautakauppa myöten koluttu. Suomen puolella raja-aseman ovella meitä tervehti Sauli Niinistön potretti ja venäjätuliaisetkin saatiin kepeästi rajan yli. 🌊

JESSE

SANTTU

J: Happen to remember anything about last summer?

S: Well, yeah I guess the art school's trip to Russian Karelia. My phone's still loaded with the cat pictures.

J: It was nice to see all the animals moving around freely. Very different compared with Finland but very memorable as such.

S: Yeah! The whole place was a truly interesting mixture of old and new, ugly and beautiful, familiar and unknown.

J: Really the land of opposites! It was cool to see different parts of Karelia. Got a bigger picture.

S: What were the places we visited? Petrozavodsk, Kem, Solovetsky, Belomorsk... We sure had kind of adventures in all of them.

J: I guess those were the most important ones. We spent the first night in Petrozavodsk, but didn't see much, all the shops were closed when we arrived.

S: Well, anyway, after spending 12 hours in a bus we didn't feel much like hanging around. But next day, after travelling quite a while on the "well paved" roads of Russia, we landed amongst people of Kem.

J: The apartment houses of the Soviet time, little shops and a small forest full of graves surrounded with fences stay in my mind. The paucity of public maintenance and repair appeared in many places as patchwork-like facades.

S: The whole town was very soviet-like with the statues of Lenin and concrete colossi.

But there were loads of beautiful things, too, like this really beautiful yet very decayed wooden Orthodox church.

J: But the next day we got to see higher reaching onion domes of the Solovetsky Monastery.

S: The voyage to Solovetsky went conveniently on a very crowded ferry.

J: After landing we headed towards the Monastery, by foot. The Monastery was going through an extensive renovation, yet it was possible to move around quite freely.

S: The Monastery made quite an impression even under the scaffoldings. We did actually see a couple of monks, too. The village surrounding the Monastery was like from 200 years ago. There were wooden houses and the goats were roaming freely on the gravel roads. Our B&B was also great with its cottage-like buildings, though we had to hike mile after mile to get there. Unluckily we didn't speak enough Russian to rent a quad!

J: We sure could have used a vehicle, but tramping crisscross on the village roads was a good way to watch the local life and to explore Solovetsky. The weather was mainly favourable, too. Though when starting the whale trip, the weather got quite stormy. Luckily it got better again and we saw two or three white backs of the belugas!

S: After the wet trip we had sauna with sauna caps and a dip into a swamp-like pond. The next day we went to a botanic garden to make art and then we headed back to mainland, to Belomorsk.

J: The hotel in Belomorsk was by far the finest place to stay during the whole trip, yet we slept there only a couple of hours. In the morning we continued our trip to admire and wonder the petroglyphs in the Vyg River area. It was awesome to think that those pictures were engraved thousands of years ago.

S: It's hard to imagine that anything accomplished in our days would be so lasting. After photographing and copying the petroglyphs with a frottage technique it was time to head our bus back to Petrozavodsk, once we had dined in that neat hotel in Belomorsk.

J: When we arrived in Petrozavodsk in the evening, we went to explore the city. We went to bed being aware of the fact that the next day would be the last one in Russia. In the morning we visited The National Museum of the Republic of Karelia. We had an extremely informative guiding about the life of the people living in the Karelian area during the Stone Age.

S: After the visit to the museum we still had time to spend our rubles and make good bargains in the numerous shopping centers of Petrozavodsk. In the evening we enjoyed a real Russian-style sushi and went for a walk on the Lake Onega shoreline.

J: It was good to go home next morning all the rubles spent and the shops including hardware stores searched through. At the Finnish border station the portrait of our president, Sauli Niinistö, greeted us and we passed the customs easily, too.

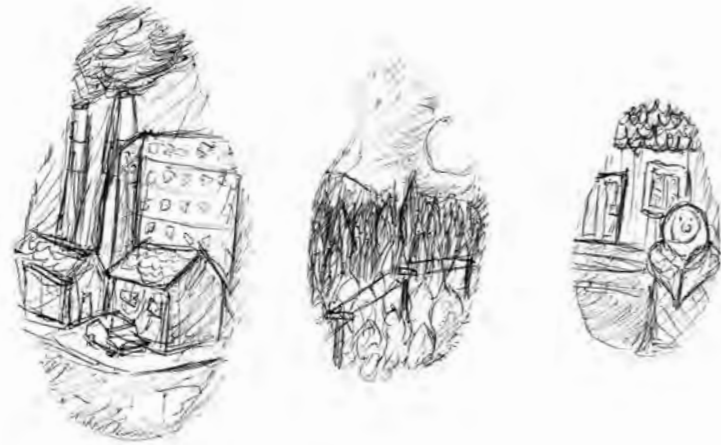

TUOKIOKUVIA SOLOVETSKISTA JA KEMISTÄ / VIEWS OF SOLOVETSKY AND KEM
© KAISU PAAVILAINEN, JESSE JESKANEN & SANTTU VIRTANEN

DO YOU SEE II

KALEVALASTA JA KARJALAN- PIIRAKOISTA

ON THE KALEVALA AND CARELIAN PIROGS

*Mieleni minun tekevi, aivoni ajatteleri
kähteeni laulamahan, saa'ani sanelemahan
sukuvirttä ruollamahan, lajivirttä laulamahan.
Sanat suussani sulavat, puhe'et putoilevat,
kiellesseni kerkiäväl, hampahilleni hajoavat.*

MUISTAN NUOREMPANA vähän naureskelleeni Kalevalaan liittyvälle pompöösille, isänmaalliselle juh-lavuudelle, joka kotikaupungissani, Pohjois-Karjalan maakuntakeskus Joensuussa, oli varsin suosittua. Toisaalta muistan käsittäneeni, että kansalliseepoksemme taustalla olevat mytologiat ovat universaaleja ja itse asiassa varsin puhuttelevia. Muinaisrunot ovat kuin sukellus toiseen kulttuuriin, joka yllättävillä tavoilla muistuttaa omaamme.

Nykyisin tiedostan jo sen, että runolauluilla, josta Kalevala on kasattu, ei ollut alun perin mitään tekemistä suomalaisen kansallisidentiteetin kanssa. Se on merkitys ja viitekehys, joka on liitetty niihin jälkikäteen. Runolauluilla on ollut Kalevalan myötä huomattava merkitys suomalaisen kulttuuri-identiteetin vahvistajana, vaikka valtaosa kansalliseepoksemme sisältämisistä runolauluista on itse asiassa kerätty Suomen rajojen ulkopuolelta.

Runolaulut ovat laulaen esitettyjä muinaisrunoja, jotka kertovat vanhoista uskomuksista ja pyhistä myyteistä, mutta myös iloista ja suruista, arjesta ja työstä. Runolaulua pidetään yhtä vanhana kuin suomen kieltä. Niillä on ollut käytännöllinen funktionsa ihmiselämässä, esimerkiksi parannusloitsuina ja häärinoina, mutta myös viihdyttävinä tarinoina iltapuhteiden lomassa.

Kuuluisimmat runolaulumme lienevät niitä, jotka kertovat myyttisistä voimahahmoista, kuten Väinämöisestä ja Louhesta, mutta ne antavat myös selitykset esimerkiksi tulen, raudan ja musiikin synnylle. Runolaulujen avulla entisaikojen ihminen jäseni maail-

mankuvaansa ja muisti "syntyjä syviä". Runolaulut olivat entisaikojen koulu, kirjasto ja internet.

Parhailla laulajilla oli kyky tunteiden ja tiedon välittämiseen ja jalostamiseen sellaiseen muotoon, että niillä oli kollektiivista merkitystä laulajien omissa yhteisöissä. Runolaulut kulkivat sukupolvelta toiselle alun perin suullisena perinteenä. Niitä kirjoitettiin ylös laajamittaisemmin vasta 1800-luvulla, samoihin aikoihin, kun runolauluperinne pikkuhiljaa rupesi katoamaan yhteiskunnan ja kulttuurin muutosten sekä niistä seuranneen perinteen käytännöllisen merkityksen asteittaisen hiipumisen myötä.

*Sampo ei puuttunut ranoja eikä Louhi luottehia:
vanheni sanoihin sampo, katoi Louhi luottehisiin,
virsihin Viipurin kuoli, Lemminkäinen leikkilöihin.*

Myös historialliset tapahtumat ovat vaikuttaneet huomattavasti perinteen häviämiseen. Ihmiset joutuivat lähtemään pakolaisina Suomeen itärajan takaa Repolasta Stalinin karjalaisiin kohdistamien vainojen vuoksi. Isoisoisomummonikin joutui karjalaisien pakolaisleirille Kotkaan 1924, ja hänen siellä laulamansa itkuvirret on tallennettu Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran perinnearkistoon, mutta kukaan ei oppinut hänen laulujaan, koska Suomeen saapuessa oli helpompi kätkeä karjalaisuutensa. Suomeen saapuneita perinteentaitajia ryssiteltiin sa-

maan aikaan, kuin toisaalla Suomen kansallistuntoa rakennettiin juuri tämän saman perinteen varaan.

Karjalaiset sattuivat elämään huonoon aikaan täsmälleen idän ja lännen rajalla. Osa minunkin sukulaisistani, ne, ketkä eivät ehtineet paeta Suomeen, joutuivat syyttöminä vankileireille Siperiaan ihan vaan sen vuoksi, että olivat karjalaisia. Toisen maailmansodan aikana tapahtuneet väestönsiirrot ovat taas aivan oma lukunsa.

[34] OTE LUONNOSKIRJASTA / A SKETCHBOOK EXTRACT
[34-36] KAUNOKIRJOITUS HANNERIINA MOISSEINEN

HANNERIINA MOISSEINEN
KIRJOITTAJA ON SARJAKUVATAITEILIJAA, JOKA KOKEE OLEVANSA KARJALAINEN
THE AUTHOR IS A CARTOON ARTIST WHO FEELS THAT SHE IS CARELIAN

*Vieli on muutaki sanoja, ongelmoita oppimia:
tieohesta tempomia, kanervoista katkoma,
risukoista riipomia, vesoista vitelomia,
päästä heinän hienomia, raitiolta ratkoma,
paimenessa käyessäni, lasna karjanlaitumilla,
metisillä mättähillä, kultaisilla kunnahilla,
Mustan Muurikin jälessä, Timmon kirjivan keralla.*

Janakkalassa vapunpäivänä 2016 järjestettiin runo-
laulutyöpaja, jonka osallistujista puolet oli Karjalan
tasavallasta, puolet Suomesta. Tehtäväni oli opettaa
nuorille runolaulua. Lähdimme liikkeelle Kalevalan
ensimmäisestä runosta, josta kaikki lukivat ääneen
yhden rivin. Jatkoimme muilla runolauluilla laulaen,
kilpalaulantana huutaen tai kuiskaten, vuorollaan ja
yhdessä. Lopuksi pistimme tanssiksi ja lauloimme,
mitä mieleen tuli.

Toisessa työpajassa, jossa teimme sarjakuvia myyt-
tisistä olennoista, kävi ilmi, että muualta maailmas-
ta tulleet myytit ovat nuorten mielestä itse asiassa
kiinnostavampia kuin omamme. Nuoret muutenkin
tunsivat omaa mytologiaamme suhteellisen vähän.

Toisaalta ymmärrän, että muiden maiden populaa-
rikulttuurin osiksi tuotteistetut myytit saattavat näyt-
tää nuorista kiehtovammilta kuin vaikkapa ikäkulu
Antero Vipunen, vaikka aivan hyvin asia voisi olla
toisin päin. Onhan niin, että ihmiset ostavat mie-
lällään maailman toiselta puolelta tuotuja marjoja
kauniissa käärepapereissa, vaikka metsästä saa
mustikoita aivan ilmaiseksi.

Tässä yhteydessä on tietysti myös muistettava, että
perinteisen karjalanpiirakankin täyte, riisi, on tuon-
tavaraa. Kuten on valtaosa Kalevalan runoistakin.

*Mastered by desire impulsive, By a mighty inward urging,
I am ready now for singing, Ready to begin the chanting
Of our nation's ancient folk-song, Handed down from by-gone ages.
In my mouth the words are melting, From my lips the tones are gliding,
From my tongue they wish to hasten; When my willing teeth are parted...*

WHEN I WAS YOUNGER, I remember having been
amused by all Kalevala-related, pompous, patriotic
solemnity which was rather popular back then in my
hometown Joensuu, the regional centre for North
Karelia. On the other hand, I recall having grasped
that the mythologies that form the foundation of
our national epic are universal and, in fact, rather
appealing. Ancient poems are like a dive into another
culture which — in surprising ways — resembles
our own.

These days I am aware of the fact that rune songs of
which the Kalevala consists, had originally nothing
to do with the Finnish national identity. It is a signif-
icance and a framework that has been attached to
them afterwards. Rune songs have had, along with
the Kalevala, a considerable significance in building
and supporting Finnish cultural identity, although the
majority of the rune songs that appear in the Kale-
vala have been collected from beyond the borders
of Finland.

*These my dear old father sang me, When at work with knife and hatchet,
These my tender mother taught me, When she twirled the flying spindle,
When a child upon the matting, By her feet I rolled and tumbled.*

*Incantations were not wanting, Over Sampo and o'er Louhi,
Sampo growing old in singing, Louhi ceasing her enchantment.
In the songs died wise Wipunen, At the games died Lemminkainen.*

Rune songs are sung ancient poems about old be-
liefs and holy myths, but also about joy and sorrow,
everyday life and work. Rune singing is believed to
be as old as the Finnish language. Rune songs have
had their pragmatic function in human life, for exam-
ple as healing lores and wedding poems, but also as
entertaining stories during evenfall.

Our best-known rune songs are probably the ones
about mythical power figures such as Väinämöinen
and Louhi, but they also provide explanations for
creation of fire, iron and music, for example. The
human being of ancient times organized his/her
world view and remembered “ancient wit and wis-
dom” through rune songs. In the olden days, rune

songs were what school, library and internet are for
us today.

The best singers had the skill to give expression to
emotions and knowledge and to refine these in such
a way that they assumed collective significance in
the singers' own communities. Originally, rune songs
were passed on from generation to generation as
an oral tradition. They were written down more ex-
tensively only in the 19th century, at the same time
as the rune singing tradition began to vanish due
to changes in culture and society and the related
gradual diminishing of the practical significance they
used to have.

*There are many other legends, Incantations that were taught me,
That I found along the wayside, Gathered in the fragrant copses,
Blown me from the forest branches, Culled among the plumes of pine-trees,
Scented from the vines and flowers, Whispered to me as I followed,
Flocks in land of honeyed meadows, Over hillocks green and golden,
After sable-haired Murikki, And the many-colored Kimmo.*

Moreover, historical events have greatly influenced the vanishing of the tradition. For example, during the persecution Stalin targeted at Karelians, some members of my family had to flee as refugees from Repola, located beyond Finland's eastern border. The laments sung by my great-great-great grandmother on the refugee camp accommodating Karelians in Kotka in 1924 have been recorded in the tradition archives of the Finnish Literature Society, but nobody learned her songs because it was easier to hide one's Karelian roots while in Finland. The Ka-

relian rune singers were pejoratively called "Russki" in Finland, while elsewhere in the country, the same tradition was used to build Finnish peoplehood.

The Karelians happened to live at the wrong time precisely at the border between East and West. Some of my relatives, those who had no time to flee to Finland, were brought to prison camps in Siberia for the sole reason of being Karelians. The transmutations that took place during World War II were a matter of a different magnitude altogether.

*Many runes the cold has told me, Many lays the rain has brought me,
Other songs the winds have sung me; Many birds from many forests,
Oft have sung me lays n concord. Rolled together into bundles,
Moved them to my ancient dwelling, On the sledges to my cottage,
Tied them to my garret rafters, Hung them on my dwelling-portals,
Laid them in a chest of boxes, Boxes lined with shining copper.*

In Janakkala on the First of May 2016, a rune singing workshop was organized. Half of the participants were from the Republic of Karelia, the other half from Finland. My task was to teach rune singing to the participants. We started from the first poem of the Kalevala, each participant reading aloud one line. We continued with other rune songs, sometimes singing, sometimes shouting competitively, and sometimes whispering, individually and all together. We ended the session by dancing and singing whatever came to our minds.

During another workshop, in which we created cartoons about mythical creatures, it turned out that the youth found the myths of other cultures more interesting than our own. We also came to the conclusion

that the participants were not very familiar with our own mythology.

On the other hand, I understand that the myths of other cultures that have been commodified and integrated into popular culture can seem more fascinating to young people than the well-worn Antero Wipunen, although it needn't be so. After all, people like buying beautifully packed berries brought from the other side of the world, even though our forests are filled with berries for free.

At this point, it is worth remembering that the filling of the traditional Karelian pirog — rice — is imported as well. As is the majority of poems the Kalevala consists of.

LAINAUKSET: KALEVALA, ENSIMMÄINEN RUNO
QUOTATIONS: THE KALEVALA, THE FIRST POEM

METSÄNPEITTO

COVERED BY FOREST

Nykytaide, mytologia ja suomalainen metsäsuhde

Contemporary Art, Mythology and the Finnish Forest Relationship

SAMI KARHUSAARI KUVATAITEILIJAA / VISUAL ARTIST

METSÄNPEITTOON JOUTUMINEN tarkoittaa eksymistä. Se on yliluonnollinen tila, jonka aiheuttavat suomalaisen muinaisuskon metsänhaltiat ja muut luonnon henkiolennot. Metsänpeitossa olevaa ei voi nähdä eikä kuulla. Sinne päätyneet ei myöskään näe eikä kuule peiton läpi kotoista maailmaansa; hän on toisessa todellisuudessa, metsänväen maailmassa. Kansanperinteen kertomuksissa metsänpeittoon joutuminen on pelottava ja vaarallinenkin tilanne. Sieltä pois pääsemiseksi asioita pitää tehdä takaperoisesti: "vaatteet nurin ja takaperin päälle" tai "asetuttava päälleen, jalat ylöspäin". Tarvitaan siis taikakeinoja ja mieluiten tietäjä, joka osaa niitä suorittaa. Metsänpeiton avaaminen edellyttää nurinkurisita rituaaleja ja päästöaikoja, jotka suoritetaan loitsurunoja laulamalla.

*Mielly metsä, kostu korpi,
Taivu entinen tapio
Omijani antamaan,
Karjojani kaitsemaan!
Sinihilkka naappalakki,
Kummun ukko kultaparta,
Salokaarron kaunis vaimo,
Heitä pois helmoistasi
Luonnolla totisen luojan,
Syvin synnyn säätämällä!*

SKVR XII2 6978. Ylikiiminki, Meriläinen, 1888.

Nykypäivän ihmiset tuskin ajattelevat joutuvansa metsänpeittoon, vaikka eksyisivätkin metsään. Moni ei enää tiedä mitä metsänpeitto tarkoittaa. Eksyminen voi silti olla pelottava tilanne ja tapahtua tutussakin metsässä. Sanotaan, että eksyminen on mielentila.

LAPSUUTENI METSÄNPEITTO

Minulle metsä on ollut varhaislapsuudesta asti paikka, jonne olen voinut rauhassa eksyä. Siellä olen saanut kadota omiin ajatuksiini ja unohtaa kaiken muun. Lapsena en kokenut leikkiväni metsässä, eikä puuhailuuni siellä liittynyt tavanomaisia mielikuvitushahmoja tai roolileikkejä. Olin metsässä mieluiten yksin. Kavereiden kanssa harrastamani intiaani-, Tarzan- ja Mustanaamio-leikit tuntuivat metsään vietyinä tylsiltä: jouduin vetämään leikin edellyttämää roolia enkä voinut antautua metsän lumovoimalle. Leikit olivat osa kodin ja pihan tuttuja piirejä. Niiden ja metsän välissä oli raja, joka jakoi tutun ja tuntemattoman.

METSÄ, TIETO JA PYHÄ

Pentti Saarikosken mukaan metsä on akatemia, oppimisen pyhä paikka. Hän kirjoitti, että barbaarit hävittivät sen. Esivanhempamme kokisivat asian varmasti samoin, heille metsä oli pyhä. Heillä oli kiinteä yhteys metsään, ja siihen liittyvä tieto oli selviytymisen ja kehittymisen edellytys. Tieto siirtyi suullisesti.

NIIN METSÄ VASTAA - LEIRIN METSÄNPEITTO

Valmistellessani Niin metsä vastaa -leiriä, vietin sitä edeltävän viikon metsässä. Pimeinä iltoina ja väsyneenä tunsin olevani oudossa tilassa. Leikin ajatuksella metsänpeittoon joutumisesta ihmisen alkuperäisen metsäsuhteen ilmentymänä. Aloin ajatella leiriä taiteellisenä prosessina, taiteidenvälisenä ja yhteisötaiteellisenä teoksena nimeltä Metsänpeitto. Muinaisuskon metsänpeitosta päästiin pois tekemällä takaperoisia asioita. Ajattelussani leiri oli taiteellinen rekonstruktio yhteyden luomisesta metsän kätkeytyyn pyhään. Se oli metaforinen siirtymäriittien sarja, takaperoinen matka tästä todellisuudesta Metsänpeittoon.

Hakoisten linnavuoren naamiorituaalissa kätelimme ja esittäydyimme toisillemme, mutta totutun kasvokontaktin sijaan kohtasimme toistemme naamioituneet hahmot. Naamiot muodostivat tutun ja tuntemattoman välisen rajapinnan ja rituaaliin osallistuvat ihmiset naamioiden piiriin. Arkiset katseet, kosketukset ja sanat kulkivat piirin ulkopuolelta sisäpuolelle ja kohtasivat toisensa muuttuneina, tunnistettavina, mutta outoina. Se oli ensimmäinen kurkistusaukko toiseen todellisuuteen ja valmisteli meitä Metsänpeittoon.

Kansanperinteen metsässä on taso, joka on piilossa arkiselta katseelta. Pihan ja pyyntipolkujen ulkopuolella on toinen todellisuus. Se on pyhä, eikä sinne ole suoraa yhteyttä. Arkisen ja pyhän välisen rajan ylittämiseen on tarvittu tekoja, joita voidaan pitää muinaistaiteena. Kalliomaalaukset ja -piirroset, savi-idolit ja muut esineet, joilla ei ole arkista käyttötarkoitusta, ovat olleet rajan läpäisevän viestinnän välineitä ja muinaista taidetta. Muinaisuskon loitsurunot ovat vanhinta tunnettua suomalaista musiikkia. Niillä kommunikoi metsän henkien kanssa, ja niiden taitajat olivat tietäjiä. Esihistorian ihminen valmisti luontoon rakennelmia ja paikkoja, muinaista ympäristötaidetta. Niissä kokoontuttiin, juhliittiin ja uhrattiin metsän hengille. Tietäjät suorittivat tärkeimmät rituaalit ja toimivat esilaulajina, mutta yhteyden luomiseen osallistui koko yhteisö. Kollektiivinen yhteys pyhään oli metsän ja ihmisten välisen suhteen luomista, selviytymisen kannalta

välttämättömien ohjeiden siirtämistä seuraaville sukupolville. Viestien välittäminen metsän kätöksä olevaan pyhään oli muinaista taidetta, yhteisötaiteellinen performanssi.

Niin metsä vastaa -leirin kokeellinen nykyaide oli kommunikointimenetelmä ja yhteyden luomista tuntemattomaan. Siirtyminen Metsänpeittoon tapahtui rituaali- ja ympäristötaiteen, runolaulun, rummutuksen ja tanssin avulla. Oppaina ja esilaulajina toimivat taiteilijat. Metsään raivatut polut ja leirialue, siellä palava tuli ja luonnonmateriaaleista valmistetut rakennelmat olivat ympäristötaideteos, uhrilahja ja kulttipaikka. Siellä leiriläiset muodostivat heimon, joka kommunikoi metsän kanssa taiteen avulla. Ihmisten ja metsän välisen suhteen muodostumisen ehtona oli ymmärrys siitä, ettei metsää saa loukata. Metsän kokeminen itseisarvolisena olentona oli tavoittelemamme Metsänpeitto. Se oli pyhä, jonka kanssa voi päästä kosketuksiin vain täyttämällä sen vaatimuksen koskemattomaksi jättämisestä.

LOITSURUNO

Kaarnankarvaisen kuusen kyljestä syntyneitä loitsurunoa laulettiin leirillä päästäksemme Metsänpeittoon:

*Anna metsä aineksias,
ainespuita ahkerille.*

*Anelijan olkapäille,
olanpäällä kantajille.*

*Niistä sulle rakennamme,
väkäpuista väkerrämme.*

*Peittos alle pesäsemme,
pesän pienen peitoksemme.*

Niin metsä vastaa -leiri, 2016

BEING COVERED BY FOREST means getting lost. It is a supernatural state which, according to the Finnish folklore, is caused by forest spirits and other nature spirits. When someone is covered by the forest, you cannot see or hear them. Similarly, when covered by the forest, one cannot hear or see the familiar world outside through the cover: one is in another world – in the realm of forest spirits. In these stories, being covered by the forest is scary, perilous even. In order to be released from the forest cover, a person must perform things backwards: “putting clothes on inside out and backside front” or “doing a headstand, legs pointing up”. Thus, magic lore is needed, and preferably a seer, or a wise man, who can perform it. Opening the forest cover requires rituals of doing things backwards and release spells performed by singing magic runes.

*Yield, dear forest, mellow woodland,
Please hearken, eternal Tapio
Release the ones that you have covered,
Hear my plea to herd my cattle!
The maiden with a cloak of blue,
The age-old goldbeard of the mountain
The charming wife of the forest
Throw the covered from your bosom,
By nature of a stern creator,
By wielding ancient wit and wisdom!*

SKVR XII2 6978. Ylikiiminki, Meriläinen, 1888.

Today, people hardly believe that they will be covered by forest when getting lost. Many don't even know what being covered by the forest means. However, getting lost can be a frightening experience and it can happen in a familiar forest, too. There is a saying that getting lost is a state of mind.

FOREST COVER OF MY CHILDHOOD

When I was a child, for me forest was a place in which it was safe to get lost. There I was able to become immersed in my thoughts and forget about everything else. As a child, my experience was that I was not actually playing in the forest and my being there had nothing to do with the usual imaginary figures or role play. I preferred being alone in the forest. The Indian, Tarzan and Phantom role play I did with my friends seemed boring when taken to the forest: I had to play a role instead of surrendering to the lore of the woods. Play was a part of the familiar surroundings of the home and the garden. Between them and the forest there was a border dividing the familiar and the unfamiliar.

FOREST, KNOWLEDGE AND THE HOLY

According to Pentti Saarikoski, the forest is an academy, a holy place of learning. He wrote that it was destroyed by the barbarians. Our ancestors would surely feel the same way – the forest was holy to them. They had a close connection with the forest, and knowledge related to it was a prerequisite for survival and development. Knowledge was passed on orally as poems of ancient beliefs in the form of advice on how to nourish the bond between the forest and human beings, respecting the forest in and for itself. The barbarians Saarikoski speaks of have lost this knowledge. They are preoccupied with calculating the monetary value of the forest and its trees. They have no connection to the enchanted reality of the forest cover or its knowledge of what is right or wrong.

THE FOREST COVER OF THE "AND THE FOREST ANSWERS..." CAMP

When making preparations for the "And the Forest Answers..." camp, I spent the week preceding the camp in the woods. Dark nights and tiredness made me feel strange. I toyed with the idea of being covered by the forest as it had been experienced as a manifestation of people's original relationship with

the forest. I started to think about the camp as an artistic process, an interdisciplinary community artwork entitled Covered by the Forest. According to ancient beliefs, it was possible to be released from the forest cover by doing things backwards. I thought of the camp as an artistic reconstruction of establishing a connection with the hidden holiness of the forest. It was a metaphoric series of rites of passage, leading from the reality of today's world backwards all the way to the Forest Cover. At our meeting point, the Hakoinen Castle, we performed a masked ritual: We introduced ourselves and shook hands, but instead of greeting each other like we habitually do in face-to-face contact with others, we encountered each other as characters wearing masks. The masks formed an interface between the familiar and the unfamiliar and the people participating in the ritual formed a circle of masks. Everyday looks, touches and words passed through the circle from the outside towards the inside and met as changed – recognizable, yet strange. It was the first glimpse of another reality and prepared us to encounter the Forest Cover.

In folklore, forest has a level hidden from everyday gaze. Beyond the garden and hunting trails, extends another reality. It is holy and there is no direct connection to it. Actions were needed to cross the border between the everyday and the holy: actions that can be regarded as ancient art. Rock paintings and carvings, clay idols and other objects without a pragmatic function in everyday life have been functional in mediating across the border and as ancient art. Lore poems are the oldest known Finnish music. They were used in order to communicate with forest spirits and those who possessed the skill were seers or wise men. Prehistorical human being built structures and places in nature – environment art of old. These served as locations for gathering, celebration, and sacrificial to the forest spirits. The seers performed the most important rituals and had the role of the principal singer, but the act of creating the connection was collective. Collective relationship to the holy was creation of a relationship between the forest and people, passing on knowledge essential to survival to the next generations. Mediating

messages to the holiness of the forest was ancient art – a community art performance.

"And the Forest Answers..." camp and its experimental contemporary art served as a means of communication in an attempt to establish connection with the unknown. We entered the Forest Cover through ritual and environment art, rune singing, drumming and dancing. Artists took the role of guides and principal singers. The paths made into the forest, the camping area were an environment art work, an offering and a cult site. There the campers formed a tribe that communicated with the forest through art. The precondition for being able to form a relationship with the forest was the understanding that the forest must not be harmed. The Forest Cover we were after was experiencing the forest as an independent creature in and for itself. It was holiness with which we could come to contact only by fulfilling its demand of being untouched.

CHARM POEM

In order to enter the Forest Cover, we sang the following charm poem that was born of the coarseness of the spruce's bark:

*Please, dear forest, give us substance,
wooden gifts for those who work hard.
For those who ask with a good nature,
For those who collect twigs and verdure.
We will use them for creation,
a sylvan gift made in your honor.
Until your auspicious cover,
conceals us, forest lovers.*

"So the forest answers..." camp, 2016

NAAMIO- MONOLOGIT

MASK MONOLOGUES

NAAMIO JA TEKSTI / MASK AND MONOLOGUE BY MAIJA TAPIO
[48-51] PYSÄYTYSKUVIA NAAMIOMONOLOGIVIDEOSTA / STILL FRAMES FROM MASK MONOLOGUE VIDEO © TERO MAKKONEN

En minä täällä vapaasta tahdostani kulje. Haudassa minun tulisi jo maata, maahan minä kuulun ja siellä olisinkin, jos en olisi sisareni henkeä vienyt. Voi minua houkkaa! Mikä mielettömyys kättäni ohjasi?

En minä saanut valtaa, enkä verisillä käsilläni olisi valtaan tohtinut koskeakaan. Minua ei karkotettu, lähdin itse. Ei kansamme saanut koskaan tietää, minne katosivat kuningatar ja tämän sisar. Kansa kävi sotaan itseään vastaan. Naapureiden kodit poltettiin ja ystävät murhattiin vuoteisiinsa, hautajaisissa tehtiin lisää ruumiita ja häitä ei viettänyt kukaan. Sillä aikaa, kun minä kaduin ja surin enemmän kuin tiesin mahdolliseksi, teki kansani hidasta, mutta perusteellista itsemurhaa. Minä lähdin ennen sodan alkua ja saavuin takaisin vasta hyvin kauan sen jälkeen, näkemään vain nurmettuneet rauniot. Silloin muisto sisareni surmaamisesta sai seuraa muistoista asioista, joita en ollut koskaan nähnyt tai kokenut, mutta jotka sydämessäni tiesin tosiksi.

Lakkasin olemasta kuolevainen, sillä suruni ja syyllisyyteni eivät koskaan ikäänny. Täällä minä kuljen kuolevien huudot korvissani soiden – ja minä surmasin heistä jokaisen. Täällä minä kuljen, aina ihmisen suruaikani loppuun asti.

I AM NOT roaming here at free will. Grave should have swallowed me, in earth I belong, and there I would be, hadn't I taken my sister's life. What poor wretch I am! What madness gave speed to my hand?

I got no power, and with blood in my hands, I wouldn't have had the boldness to seize it. I was not banished, I left on my own. Our people never knew where the queen and her sister disappeared. The people fought a war against themselves. Homes of their neighbors burned down, friends murdered in their bedsheets, more killing took place during funerals, and no one celebrated weddings. While I had regrets and sorrows more than I had ever thought imaginable, my people were slowly but steadily committing a suicide. I left long before the onset of war and returned only after the war was well over to witness the ruins rank with vegetation. Then, the memory of slaying my sister was accompanied by things I had never seen or experienced, but which I knew in my heart were true.

I ceased to be a mortal, for my sorrow and guilt never grow old. Here I roam with wailing of the dying ringing in my ears – and it was me who killed each and every one of them. Here I roam, until the end of my mourning period as a human being.

Kun synnyin, en nähnyt maailmaa. Olin poissa. Tyhjiys kuljetti minut pois kuin tuuli. Jäin tänne tutkimaan ja kulkemaan loputtomia teitä enkä päässyt pois. Olin ikuisuuden uhri. Kuljin samoja teitä ja tutkin uusia askeleita. Harva näki minut. Vain kaksi oikeastaan. En tiedä, mistä se johtui. Olin eksynyt. Jotkut ihmiset hämmästelivät voimiani. Sain tuulen loppumaan ja vesisateen lakkaamaan. Ehkä pääsisin joskus pois.

WHEN I WAS BORN, I didn't see the world. I was absent. Emptiness carried me away like the wind. I stayed here, exploring and walking endless roads and could not get away. I was a victim of eternity. I walked the same roads, studied new steps. Rarely did someone see me. Only two did, actually. I don't know why. I was lost. Some people were amazed at my powers. I knew how to cease wind and to stop rain. Maybe one day I will find a way out.

NAAMIO / MASK BY SARA PUOLAKKA, TEKSTI / MONOLOGUE BY VIIVI OHTONEN

Olen varjo syvimmän metsän pimeydessä, valottomien paikkojen lapsi.

Synnyin syvällä maan sisällä, olen maan ja kuunvalon lapsi, metsän vartija. Olen linnunlaulun kuuntelija. Olen villiys ihmisten sydämessä, tanssija kukkakedolla, linnunkaulan katkaisija. Kerään linnunsulat koristeeksi, todisteeksi, sillä niissä on linnun sielu.

Punainen veri tahraa minut, mutta nautin siitä. Haluan tanssia kuunvalossa, aurinko on aivan liian kirkas, se näyttää liikaa. Maailman pitää kietoutua metsän hämärään.

Olen varjo, joka rakastaa pimeyttä.

I AM A SHADOW in the darkest depths of the forest. A child of lightless places.

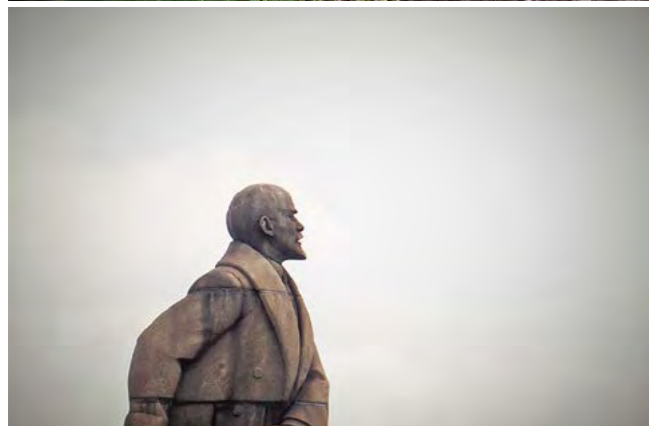
I was born deep in the ground, a child of earth and moonlight, a warden of the forest. I am a listener of birdsong. I am the wildness in human heart, a dancer on the meadow, a bird neck cutter. I collect the feathers of birds as decorations, as proof, for the souls of birds reside in them.

Red blood stains me but I take pleasure in it. I want to dance in the moonlight, the sun is much too bright, it shows too much. The world must be shrouded in forest's dimness.

I am a shadow that holds darkness dear.

NAAMIO JA TEKSTI / MASK AND MONOLOGUE BY SUSANNE SCHUGK

2366 KILOMETRIÄ JA ENEMMÄN

2366 KILOMETERS AND MORE

Kuvittele mahanpohjaan kutkuttava tunne, sellainen mikä tulee, kun et tiedä, mikä edessä odottaa. Kuvittele venäläinen linja-auto täynnä venäläisiä – lapsia, nuoria, aikuisia. Kuvittele selkääsi painava rinkka ja nenääsi kummallinen hajua, tupakkaan ja partaveteen sekoittunut hiki, astuessasi linja-autoon.

KUVITTELE kylmennyttä iltaa, liukas muta, kumisaappaat ja kostea kallionpinta. Ja auringonlasku, joka ulottaa säteensä kasvoillesi, vaaleanpunainen taivaanranta ja lähes mustat metsät, joiden yläpuolella olet. Hento tuuli kieppuu niskassasi, ja korviisi kantautuu möreä, pelottavakin kurkkulaulanta.

Sitten voit kuvitella eteesi suurena kohoavan punaisen puurakennuksen, korkealle johtavat rappuset, kylmän kostean tuulahduksen vanhan rakennuksen ilmaa ja vanhat kamiinat salien nurkissa. Ja kolme sijauspatjaa allesi ja yli kolmekymmentä aikuista ja nuorta samaan tilaan, noin 20 metrin säteelle sinusta. Lopuksi vielä kuvittele uskomattoman hyvin nukuttu yö.

Herätessäsi mietit hetken aikaa: Missä, miksi, milloin? Avaat silmäsi ja muistat! Kuulet kevyttä hii-viskelyä ja makuupussien kahinaa, kun aamuvirkut verryttelevät raajojaan. Nouse istumaan ja mietit, mitä päivä tuo tullessaan.

Aamiaisen jälkeen pukeudut lämpimästi ja istuudut linja-autoon odottamaan muita. Matkaat läpi maaseudun. Saavut keltaisen rakennuksen eteen, jätät kantamukset eteiseen ja kävelet läpi iät ajat vanhan pihapiirin, yli purojen ja pitkin metsäpolkua, keskelle koskemattonta sammalikkoo, korkeiden kuusien alle. Ympärilläsi on suomalaisia ja venäläisiä, kuvataiteilijoita ja sanataiteilijoita, välilläne kaksi tulkkiä ja elekieli.

SAARA LEVONNE
HÄMEENLINNAN AIMO-KOULUN OPPIILAS
A PUPIL OF AIMO-KOULUN, HÄMEENLINNAN

Seuraavana päivänä paikalle on noussut esiintymisalue, jonka olette rakentaneet yhdessä ja jossa nyt esitetään runolaulantana Kalevalasta tuttuja runoja. Näet myös nykytanssia, uskomattomia eläytymistä, onnellisia hymyjä ja tunnet sellaisen yhteenkuuluvuuden tunteen, joka kumpuaa jostain syvältä sisimmästäsi. Sellaisen tunteen, johon ei tarvita yhteistä kieltä. Ja tästä hetkestä on enää hieman yli kuukausi elämäsi matkaan!

Saavut Venäjän rajalle, nyt se alkaa.

Olet matkannut rajan yli kaksi tai kolme kilometriä ja näet eron jo selkeästi. Aivan kuin hyppäisit ajassa taaksepäin ja saapuisit keskelle evakuoitua aluetta. Ei ihmisiä, ei autoja, vain lehtien havinaa, autioituneita taloja, ruosteisia pellistä rakennettuja hökkeitä, kauniita vanhoja maalaistaloja ja kulkukoiria.

Kun saavut Petroskoihin, huomaat, että kaupunkimaisema on tyystin toisenlainen kuin suomalainen sellainen. Kaupungin laitamilla on ränsistynyttä, ruosteista ja nuhruista. Ajasta, jolloin kaupunki oli lähes kokonaan suomalaisten asuttama, näkyy pilkahduksia, jossain lukee elokuvateatteri, toisaalla kauppa.

Päästyäsi kaupungin ytimeen ruosteinen kuva kaupungista hälvenee ja näet kauniita vanhoja rakennuksia. Samanlaisia kerrostaloja kuin vaikka Helsingissä, erona vain se, että siellä täällä on rikinäinen ikkuna. Rakennuksista ei näytetä pidettävän huolta, vaikka ne olisivat historiallisesti kuinka arvokkaita tahansa.

Hotellihuoneesi ikkunasta näkyy ilmeisestikin vanhila, mutta sänky, jossa nukut, tulee olemaan paras sänky matkallasi. Seuraavana päivänä matkaat Vienan Kemiin.

Matkalla Kemiin, lähes perillä, pysähdyt venäläiselle hautausmaalle. Hautakivissä on kuvat vainajista ja hautojen päällä kasoittain tekokukkia. Hautaus-

maa on rehevöitynyt, heinä kasvaa korkeana ja metsä on lähellä. Joidenkin hautojen vierellä on tuoleja ja pöytiä.

Saavut Kemiin, kaupunkiin, jossa aika näyttää pysähtyneen ja kaikki tuntuu jääneen puolitiehen. Voit kuvitella oikealle kädellesi kolmikerroksisen rakennuksen, jossa ei ole ikkunoita, eikä oikeastaan enää kattoakaan. Astuessasi sisään jalkojesi alla kirskuu lasi ja rapistunut betoni. Suoraan eteesi aukeaa suuri sali, ja oikealla puolella kipuavat rappuset ilman kaiteita. Lähdet hetken mietittyäsi kapuamaan ylös. Seinillä näkyy useita kerroksia maaleja ja tapetteja. Kipristyneen ja likaantuneen, valkoisen ja ruskean maalin alla on kauniita sinisiä kuvioita. Kiipeät rappusia aina olemattomalle katolle asti. Siellä täällä on edelleen pystyssä muutama kattoparru, ja keskellä oviaukko, jossa ei ole ovea, hyvä että edes seinää. Sumuinen maisema avartuu eteesi katon tasanteelta. Vasemmalla kädellä puolestaan on hotellisi. Sen piha on kuin hylätyn vankilan hoitamaton piha, ja huoneiden tyyliä kielivät 70-luvusta.

Aamuksen mannapuuron jälkeen matka jatkuu linja-autolla, joka vie sinut ja ryhmäsi satamaan. Jättimäiset lokit lentelevät lähes koko kahden tunnin matkan ajan laivan kannoilla. Maisema muuttuu tuon matkan jälkeen odottamattoman paljon. Saavut Solovetskin saarelle, jonka siluettia hallitsevat luostarin tornit tuntuvat toivottavan sinut tervetulleeksi. Kävellessäsi läpi saaren näet munkkeja, maatuskoja, lemmiä ja Ladoja. Kaikki yhtä vapaina.

Illalla lähdet valasretkelle Vienanmerelle. Päivän kaunis ilma muuttuu sateeksi ja myrskyksi juuri ennen lähtöä, mutta päätät kuitenkin lähteä. Myrsky laantuukin pian ja näet kolme maitovalasta. Laivan kapteeni kertoo, että parhaina päivinä Valasniemellä voi nähdä jopa 70 maitovalasta. Tämä kuitenkin riittää tällä kertaa! Pitkän päivän jälkeen pyörähdät idyllisen mummonmökin sängylle.

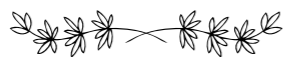
Matkan neljäs päivä on täynnä tarinoita ja mystereitä. Lähdet laivalla Jänissaareen jatulintarhojen äärelle. Saarella on varvukkoa, tundrakoivuja ja sammalta, ja sinistä merta joka puolella. Korvissa si humisee tuuli, nenässäsi tuoksu merivesi, ihoasi koskettaa sata hyttystä. Jatulintarhojen lisäksi saa-

ressa vain kirkko ja muutama muu rakennus sekä yksi kettu! Jatulintarhoja ei erota selkeästi ennen kuin on aivan niiden kohdalla. Ne ovat labyrinttimaisessa muodostelmassa olevia kiviä, joita kauniit sammalpeitteet koristavat. Sitä miksi tarhoja on rakennettu, ei tänäkään päivänä varmuudella tiedetä.

Toinen satujen täyttämä paikka on Uikujoen kallio-
piirrosalue, lähellä Belomorskia. Kuvittele metsän keskeltä paljastuva kallioinen alue, jonka joen virta, jää, tuulet ja sateet ovat silottaneet. Kallio kertoo tarinoita yli 4000 vuoden takaa. Kuvilla on ehkä

opetettu jälkeläisiä metsästämään ja kalastamaan – selviytymään elämässä. Voit sulkea silmäsi, tuntea auringon lämmittämän kallionpinnan paljaiden jalkojesi alla, antaa metsän tuoksun tulla nenäsi ja tehdä aikamatkan 4000 vuoden taa.

Kun palaat aikamatkaltasi, olet taas Petroskoissa, Äänisjärven rannalla. Nyt kuulet korvissasi autojen ääniä, puheen sorinaa, nuorten iloista, mutta vähän väsynyttäkin naurua. Tunnet jälleen tuulen ja haistat sen mukanaan tuoman veden tuoksun. Aurinko laskee, huomenna olet taas kotona.

Imagine a funny feeling in your stomach, such that you get when you don't know what awaits you. Imagine a Russian bus full of Russian people – children, young people, adults. Imagine yourself carrying a heavy backpack, a peculiar scent in your nose – a mixture of tobacco, after-shave and sweat – upon entering the bus.

IMAGINE night's coolness, slippery mud, rubber boots and a moist rock surface. And a sunset, its rays finding your face, a pink horizon and nearly black woods above which you are standing. Faint wind plays with the hair in your neck and you hear low, even frightening, guttural singing voice.

Now imagine a tall, red wooden building rising in front of you, stairs leading high up, a cool and moist gust of air from an old building and old stoves in the corners of the halls. And three top mattresses under you, over thirty adults and young people in the same

space, all within 20 meter's distance from where you are. And finally, imagine a night incredibly well slept.

Upon awakening, you ask yourself: Where, why, when? You open your eyes and remember! You hear tiptoeing and rustling of sleeping bags as the early birds stretch themselves. You sit up and wonder what the day might bring.

After breakfast, you put on warm clothes and sit on the bus waiting for the others. You travel through a familiar scenery, through countryside. You arrive

at a yellow building, leave extra baggage in the hall and walk through an ancient yard, over brooks, along forest paths, onto an untouched bed of moss, under stately spruce trees. You are surrounded by Finns and Russians, visual artists and writers, between you two interpreters and body language.

Next day, you find yourself in a performance area you have built together with the others, and rune singing – familiar rune songs from the Kalevala – are being performed. You also see contemporary dance, great acts of empathizing, happy smiles, and you have an incredible feeling of togetherness that surges from the inside. It is a feeling that is beyond language. And from this moment, it is only a bit over a month until the journey of your life.

You reach the Russian border, so it begins.

You have traveled two or three kilometers after the border crossing and you can already see the difference. It is as if you had jumped back in time and arrived in the middle of an evacuated area. No people, no cars, only rustling of leaves, abandoned houses, rusty wrought iron ramshackle buildings, beautiful old country houses and stray dogs.

Upon arrival in Petrozavodsk you notice that the cityscape is entirely different from its Finnish counterpart. At the outskirts of the city, it is grotty, rusty and shabby. Traces of times when the city was almost entirely inhabited by Finns are visible in some places. There is a Finnish sign for a movie theater, another one for a shop. After having entered the heart of the city, the rusty image gives way to beautiful old buildings. Similar apartment buildings to the ones you can see in Helsinki, for example, the only difference being that here and there you can see a broken window. No matter how historically valuable the buildings might be, it seems that they are not taken care of. Your hotel room is overlooking something that looks like a prison, but the bed you sleep in is going to be the best one during your journey. The next day your journey will continue to Kem at the White Sea.

On the way to Kem, almost there, you stop at a Russian cemetery. The gravestones have pictures of the deceased and there are heaps of artificial flowers strewn on the graves. The cemetery has been taken over by vegetation, grasses grow rank and the forest is nearby. There are chairs and tables next to some graves.

Kem is a city where time seems to have stalled and pretty much everything is half way. Now, on your right side, imagine a three-story building without windows, and with something that can barely be called a roof. Upon entering the building, broken glass grinds against deteriorated surface of concrete. A great hall extends right in front of you, and on your right, there are stairs without a handrail. After thinking for a few moments, you start ascending the stairs. The walls display many different layers of paint and wallpaper. Cracked and dirty white and brown paint reveals beautiful blue patterns underneath. You climb up the stairs all the way to the non-existent roof. Here and there, a few rafters are still standing, and a door frame, without a door and barely with a wall. A foggy landscape extends from the rooftop. Your hotel is on the left. Its yard looks as untidy as the unkempt yard of the abandoned prison, and the style of the rooms is reminiscent of 1970s.

After a portion of semolina porridge for breakfast, the journey by bus continues to the harbor. Giant seagulls follow the ferry for almost the entire two-hour duration of the trip. After the ferry ride, the scenery changes radically. You arrive at the the Solovetsky Island the silhouette of which is dominated by the monastery's towers that seem to welcome you. When walking through the island, you encounter monks, matryoshkas, cows and Ladas. All equally free.

In the evening, you participate in a whale watching trip on the White Sea. The until then beautiful weather turns rainy and stormy just before departure, but despite that you decide to go. The storm is over soon and you see three belugas. The ship's captain says that on a good day it is possible to see as many as 70 of them. This time round, however we must be content what we have seen. After a long day, you roll onto the bed of a charming little cottage.

The fourth day of the journey is filled with stories and mysteries. You will take a boat to the the stone mazes of the Jänissaari island. Jänissaari is surrounded from all directions by blue sea, shrub growth, dwarf birches, moss. The wind flutters in your ears, you can feel the scent of the sea, a hundred mosquitoes land on your skin. In addition to the stone maze, there is only a church, a few buildings and one fox on the island. The stone maze cannot be seen before you are right at it. The maze consists of a labyrinthine formation of stones adorned by moss. Until today no-one knows for sure why the mazes were built.

Another place with fairytale appeal is the Vyg River area near Belomorsk, which is known for its rock carvings. Imagine a rock formation revealed in the middle of a forest — an area ice, winds and rain

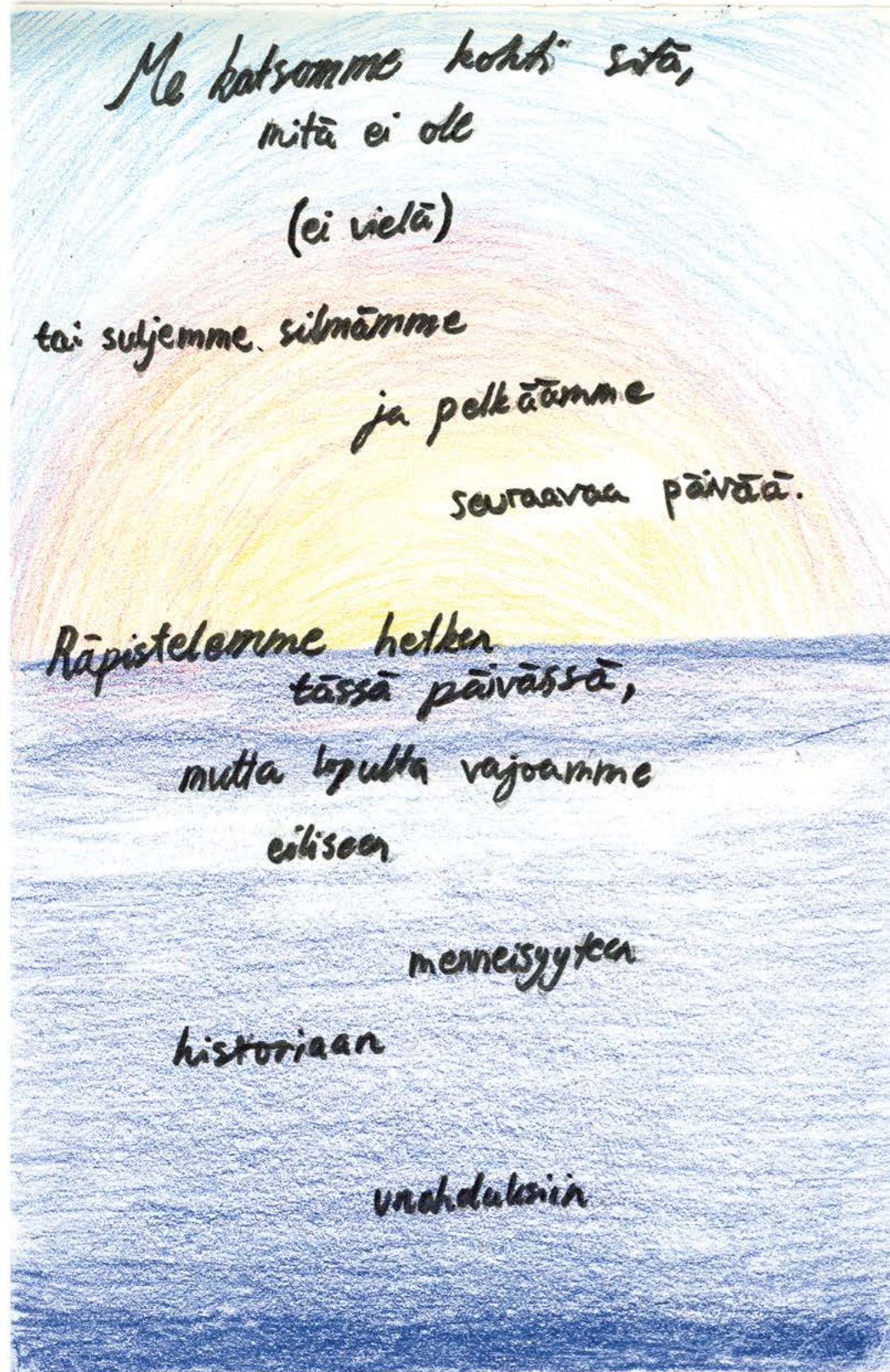
have worked on and smoothed. The rock tells stories from over 4000 years back. The function of the rock paintings has probably been to teach one's offspring hunting and fishing skills — essential survival skills. Now close your eyes and feel the rock surface under your bare feet, the warmth of the sun oozing from it. Inhale the fragrance of the forest and let your mind travel 4000 years back.

When you return from your time travel, you find yourself in Petrozavodsk at the Lake Onega again. Now you hear cars, a hubbub of voices, young people's cheerful laughter, perhaps with a hint of tiredness. You feel the wind again and sense the scent of water it brings. The sun is setting. Tomorrow you will be home again.

[S8] @ TOPIAS SAARI [S9] @ KAISU PAUVILAINEN, MARJA ANDERSSON, TERO MÄKKÖNEN

Aika

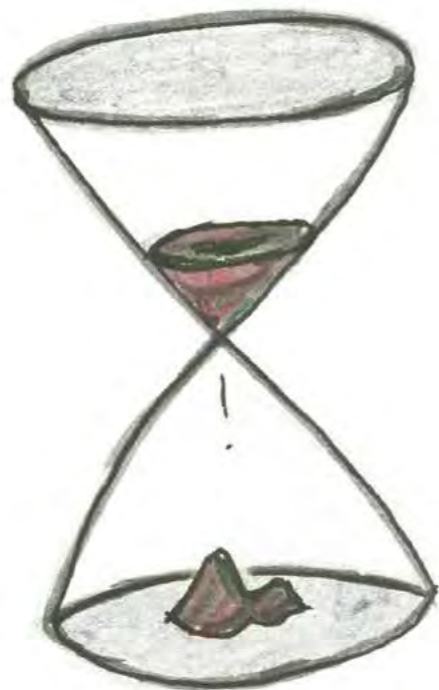
ei

armahda

Petaan

perkele.

#yolo

ВРЕМЯ

Время – это непостоянная константа. Парадокс внутри факта. Временем измеряется приготовление курицы в духовке, очередь в поликлинику и жизнь – то, что знаешь точно, то, что можно предположить и то, чего не знаешь совсем. Время – деньги. Время – жизнь. Время – процесс. Время – наше все. Мы тратим свое время на то, на что потом мы снова будем его тратить. Чтобы дойти до третьей ступеньки, нужно перешагнуть первые две. Но после третьей ступеньки лестница не заканчивается. Дальше – больше. Человек сам выбирает длину своей лестницы и высоту степеней; сам рассчитывает время на её прохождение.

АЛЕНА ФЕДОТОВА

TIME

Time is non-constant. The paradox inside the fact. Time is measured by cooking the chicken in the oven, turn to the clinic and the life – that you know exactly what you can assume and what you do not know at all. Time is money. Time – life. Time – process. Time is all we have. We spend our time on something and then we'll be back to spend it on something else. To reach the third step, you need to step over the first two. But after the third step, the staircase ends. Further – more. An individual chooses the length of its steps and the height of the degrees; it calculates the time on its passage.

ALENA FEDOTOVA

ВСЕ, ЧТО У НАС ЕСТЬ

Бежит, бежит! Безумно быстро и стремительно. Так, что не оставляет после себя и следа. Ты пытаешься его догнать и остановить, но не успеваешь. Иногда все же продвигаешься чуть дальше, и дотрагиваешься до него краешком своей руки. Но оно становится только быстрее и все больше отдаляется от тебя.

Ты продолжаешь погоню. Взгляд ненароком падает на ладонь, и ты видишь постепенно растворяющийся по ветру пепел прошлых лет. Все, что уже позади тебя, не вернуть. Остались лишь сгоревшие остатки добрых и грустных воспоминаний. И на миг ты задумываешься: «Зачем я бегу? Зачем рвусь в никуда, пытаюсь объять необъятное?» В конце концов, ты идешь своей дорогой, а на пути встречаешь его – время, и уже дальше вы неразлучно идете рука об руку. Вперед. Туда, куда ведет вас этот путь.

Что же такое время? Наверное, это – то, что движется с невероятной скоростью, и что мы не в силах остановить. То, что может оставить что-то после себя или же бесследно ускользнуть из наших рук. Время – это жизнь, и все, что у нас когда-то было, есть и будет.

АЛИНА ЯКОВЛЕВА

ALL THAT WE HAVE

It is running and running insanely fast and rapidly so that it leaves no trace. You're trying to catch up and stop it, but do not have time. However, sometimes you are advancing a little further, and touch it with your hand. But it is only going faster and becoming more distant from you. You keep chasing. Your sight accidentally falls on your hand, and you see the ashes of previous years gradually dissolving in the wind. Everything that is behind you can't be returned. There are only burnt remnants of good and sad memories. And for a moment you start thinking, "Why am I running? Why am I rushing nowhere, trying to grasp the immensity?" In the end you are going your way and on this way you meet it – Time, and then you inseparably go forward hand in hand, wherever the path leads you.

What is Time? Perhaps it is something that moves at an incredible speed and something that we can't stop. This is something that could leave something behind or completely slip out of our hands. Time is life, and everything we got once is what we have now and what we will have forever.

ALINA JAKOVLEVA

OTE LUONNOSKIRJASTA / A SKETCHBOOK EXTRACT

БЕРЕГИТЕ ВРЕМЯ

Что такое время? Время – это то немногое, что не было изобретено человеком, время – это как река, оно никогда не перестает меняться.

Время – это закономерность смены дня и ночи, последовательность смены чисел на часах от 00:00 до 00:00. Оно изо дня в день повторяет одну и ту же комбинацию, которую ей давным-давно кто-то задал.

Время – это то явление, которое приносит счастье и разочарование одновременно, люди радуются рождению ребенка, но в тоже время кто-то страдает от того, что потерял близкого человека, и все это благодаря времени.

Время дает возможность подумать, разве вам ваши бабушки и дедушки не говорили о том, сколько времени они потеряли, занимаясь не тем, чем надо. Время очень быстротечно: моя мама говорит, что она помнит, как она пошла в первый класс, а уже ей сорок лет, она отработала 20 лет в законодательстве, у нее двое детей, и все это произошло так быстро.

Люди совершают множество ошибок в жизни, а потом в старости жалеют об этом и мечтают о том, чтобы вернуть то потерянное, но время уже не вернуть. Оно, как бык на красный цвет, бежит только вперед и никогда не назад.

АЛЕКСАНДР КОЗЫРЕВ

SAVE YOUR TIME!

What does TIME mean? Time is not a human invention, unlike other things. Time can be compared with a river, it flows and never stops.

They say that time flies. Time can be defined as a regular change of day and night, or a non-stop turning of the watch hands around the face with the same set of numbers. Time means a phenomenon which can make one person happy, while the other is unhappy. For example, people feel happy when a child is born, but at the same time somebody is grieving over the death of a dear person.

Time is wise, it gives you a chance to think over your life. Remember, your grandparents have repeatedly warned you not to waste time doing the wrong thing. Time really flies. My mom has told me that she still remembers the day when she went to school for the first time, and now she is forty, and she has already worked for twenty years as a lawyer and has got two children!

People can make a lot of mistakes during their lives, and then, when they become older, start dreaming about starting anew, but this is impossible. Try to save your time and manage it in the right way.

ALEKSANDR KOSUREV

MITEN MAALATAAN SANOILLA?

HOW TO PAINT WITH WORDS?

Sanataideohjaajan rajanylityksiä

Border Crossings of an Instructor in Creative Writing

MIHINKÄHÄN OLEN TAAS LUPAUTUNUT? mietin. Vielä kuukausi aiemmin en ollut kuullutkaan visuaalisesta runoudesta, nyt olin ohjaamassa sitä muille. Mutta koska visuaalinen runous vaikutti oudolta ja kiehtovalta, sitä kohti oli mentävä!

Ohjaajana on helppoa pysytellä omalla mukavuusalueellaan. Jo kertaalleen toimiviksi todetut harjoitukset on houkuttelevaa toistaa yhä uusille ryhmille, kenties pienin muokkauksin. Tuntematonta kohti heittäytyminen vaatii epävarmuuden sietämistä, mikä ei ole aina helppoa. Merkittävimpiä hetkiä omalle kehitykselle ohjaajana ovat ne, kun lupautuu vetämään kurssin tai työpajan itselleen vieraasta aiheesta.

En toki ollut ensimmäistä kertaa pappia kyydissä. Poikkitaiteellisuus on aina kiehtonut minua, ja vuosien varrella olen yhdistänyt sanataideohjausta niin valokuvaan, elokuvaan, graffitiin, sarjakuvaan kuin performanssiinkin, useimmiten alan ammattitaiteilija työparinani. Tällä kertaa vuorossa oli kuitenkin ison sana- ja kuvataidetta yhdistävän maalauksen toteuttaminen junavaunun seinään. Tunsin epävarmuutta, kauhuakin, oman tietämättömyyteni edes-

sä. Mitä tekniikoita, välineitä voisimme käyttää? Miten saisin nuoret innostumaan runoudesta? Entä jos kaatosade kirjaimellisesti vesittäisi suunnitelmamme?

Onneksi sain työparikseni kokeneen kuvataiteilija ja kuvataideohjaaja Elina Kataran. Yhdessä toisen kanssa riskien ottaminen tuntui turvallisemmalta. Lähdimme liikkeelle tarkastelemalla vanhan junavaunun eläväistä, osin rapistunutta maalipintaa. Elina tutustutti minut kerroksellisuuden käsitteeseen. Maalaus tai piirros voi rakentua useista päällekkäisistä, lomittaisista, toisiinsa sekoittuvista kerroksista.

Elinan mukaan maalausaiheita ja ideoita voi nähdä kaikkialla: leivän päälle sipaistussa margariinissa, hauskan mallisessa vesilätäkössä. Aivan samoin kuin kirjoittaja voi poimia tekstiinsä osia kadulta löytyvästä kauppakuitista tai nähdä kallion uurteissa jonkin kirjaimen hahmon. Kuvia tai runoutta on joka paikassa ympärillämme. Luovuus on näiden ideoiden ja yksityiskohtien havaitsemista, aistien avoimuutta. Kuvaa tai runoa ei tarvitse keksiä, se ikään kuin kirjoittuu maisemaan. Nuoret hyödynsivätkin runsaasti junavaunun tarjoomia virikkeitä omassa teoksessaan.

JANETTE HANNUKAINEN
VANTAA SANATAIDEKOU LU / VANTAA SCHOOL OF CREATIVE WRITING

Pajan aiheena oli karjalan kieli. Nuorten tuli sisällyttää visuaaliseen runoonsa ainakin yksi karjalankielinen sana. Tuo yhtä aikaa outo mutta tuttu kieli havainnollisti mielestäni hienosti pajan laajempaa teemaa: vieraan ja oudon kohtaamista, sekä ulkopuolellemme että meissä itsessämme. Junavaunu puolestaan symboloi fyysisten rajojen ylittämistä.

Taiteen tekemiseen liitetään usein yksilöllisyyden vaatimus, mikä voi tarkoittaa myös yksinäisyyttä. Heti työpajamme aluksi rikoimme yksityisen ja yhteisen rajaa niin, että hahmottelimme Karjalaan liittyviä mielikuvia yhdessä, kuvallisen ja kirjallisen ”mustalaisen päiväkirjan” avulla. Ryhmän kollektiivisesti työstämät kuva- ja tekstijatkumot olivat paljon enemmän kuin osiensa summa. Karjala-teemasta pinnalle nousivat muun muassa evakkous, Suomen ja Venäjän raja, muistot ja sota.

Nuoret innostuivat tavattomasti karjalan kielestä. Kävi ilmi, että yksi heistä oli jopa opiskellut sitä, ja pystyi näin opastamaan muita. Jälleen ylittyi yksi raja: opettajan ja oppilaan välinen. Kaikilla oppilailla oli jonkin verran kokemusta niin sanallisesta kuin kuvallisestakin ilmaisusta. Oli hienoa huomata, että se, joka aluksi tunsu itsensä epävarmaksi maalauksen suhteen, löysi matkan varrella välineet toteuttaa oma ideansa. Tässä merkittävä rooli oli Elinan ohjauksella.

Elinan työskentelyä seurattessani löysin siitä paljon yhteistä oman ohjaajuuteni kanssa: hänen tehtävänsä oli olla mahdollistaja. Hän palautti joka tilanteessa oppilaan ideat käytäntöön: miten ajattelit tehdä tämän ja tämän? Hän myös antoi konkreettisia eh-

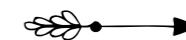
dotuksia erilaisista toteutus- ja muokausvaihtoehdoista. Runokin on viime kädessä käsityötä, lennokkaat ideat eivät yksin riitä, jos niitä ei saa aseteltua kirjaimiksi paperille.

Maalauspäivänä oli tihkusade ja ilmankosteus lähellä sataa. Päätimme silti ottaa riskin ja lähteä maalamaan. Se kannatti: seuraavana päivänä sade oli poissa ja edellisen päivän maalikerrokset kuivuneet sen verran, että saatoimme jatkaa työskentelyä.

Lopullisissa teoksissa oli varsin paljon tekstiä. Kukin maalasi ensin oman, rajatun alueensa vaunun kyljestä. Sen jälkeen teokset alkoivat lomittua, kunnes ne muodostivat yhtenäisen kokonaisuuden. Taas rajat ylittyivät kiinnostavalla tavalla.

Karjala-teema näkyi lopputuloksessa paitsi konkreettisina sanoina, myös eräänlaisena mielenmaisemana. Pienet, punaiset tyttöhahmot muistuttivat karjalaista kirjontaa, läpi vaunun toistuva kahlekuvio taas kuvasti vapauden ja vankeuden tematiikkaa. Vaunun vasemmassa reunassa oli suden muotoinen runo, oikeassa taas ihmisen käsi, joka kurkotti kohti kahletta. Tämä sai miettimään ihmisen ja eläimen rajaa. Keskellä oleva tekstikollaasi puolestaan kuvasti ajatusten ja tunteiden kynnyksen ylittämistä, pelosta kohti tietoa.

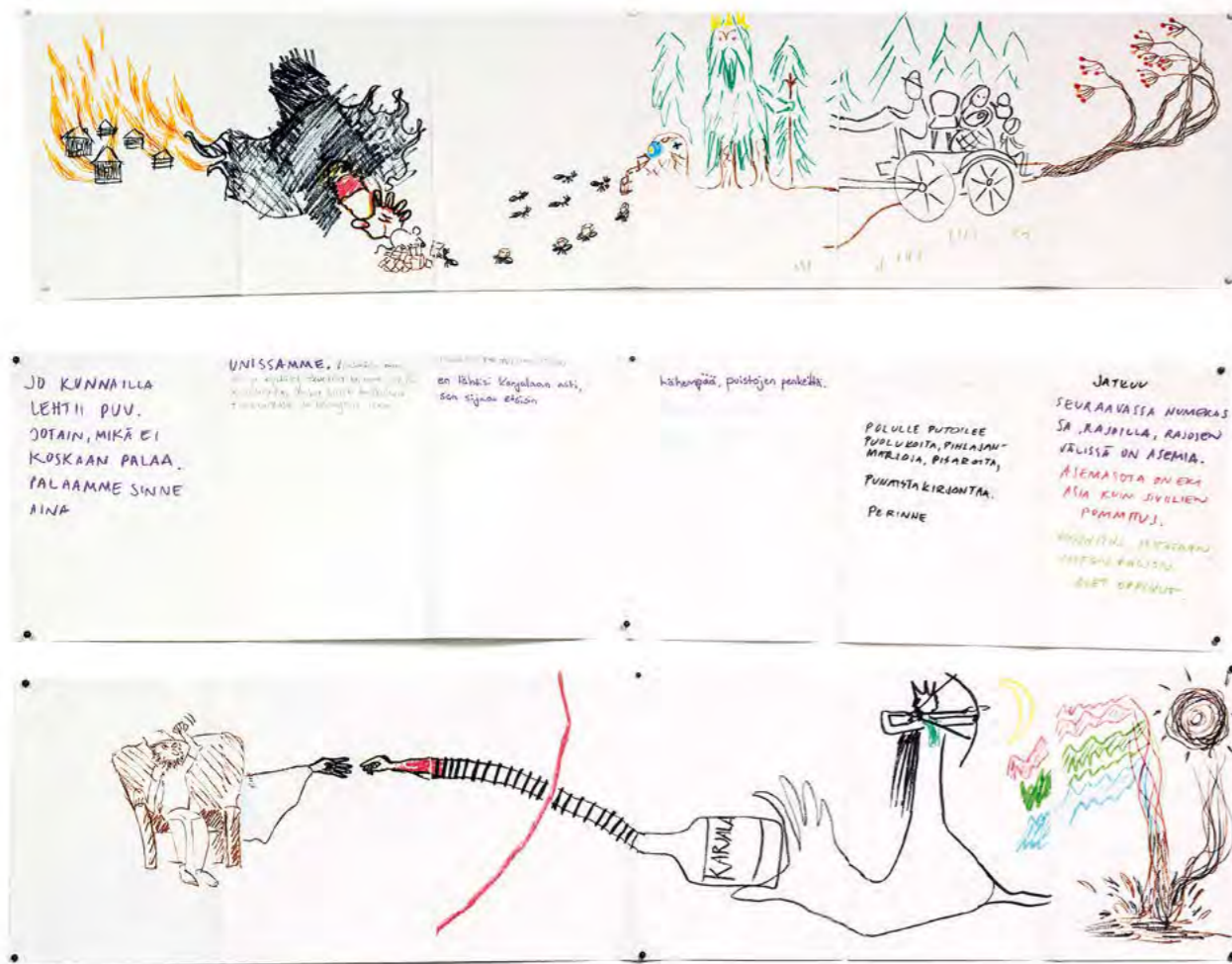
Kaiken kaikkiaan projekti sai minut pohtimaan laajemmin kuvan ja sanan suhdetta. Niiden limittyminen toisiinsa näytti avaavan rajattomia mahdollisuuksia. Sain aivan uudenlaisia ideoita omaan kirjoittamiseen, ja projektin päätteeksi väitän oppineeni vähintään yhtä paljon kuin oppilaat.

WHAT HAVE I GOT MYSELF involved with this time, I asked myself. A month earlier I had not even heard of visual poetry — now I was an instructor of it. But because visual poetry seemed fascinating in its strangeness, this was an experience to be had!

As an instructor, it is easy to stay in one's comfort zone. It is tempting to use tried and tested exercis-

es over and over again with new groups, perhaps with some modifications. Embracing the unknown requires tolerance of discomfort, which is not always easy. Some of the most meaningful moments in an instructor's life are the moments when you agree to teach a course or a workshop about an unfamiliar subject.

However, it was not the first time I was taking up such a challenge. Interdisciplinary artistic endeavors have always fascinated me and, over the years, I have combined creative writing instruction with photography, film, graffiti, cartoons and performance art, most of the time working together with a professional artist from the other field. This time, however, the task was to create a large format artwork combining verbal and visual art on the wall of a passenger car of a train. I felt insecure, horrified even, at my own ignorance. What techniques could we use? What tools? How would I get the young people inspired by poetry? What if our plans would be literally watered down by rain?

Much to my delight, however, I got an experienced visual artist and art teacher, Elina Katara, as my co-instructor. We started by examining the vivid,

partially worn coat of paint on the old passenger car. Elina familiarized me with the concept of layering. A painting or a drawing can consist of several, partly overlapping, intertwining layers.

According to Elina, subjects and ideas for painting can come from anywhere: spread on a slice of bread, a puddle with an interesting shape. Much in the same way as a writer can discover parts for his or her work from a receipt found on the street or see the shape of a letter as if carved in a rock formation. Images and poetry are all around us. Creativity is openness to these ideas and details, being receptive to what is perceived. You don't have to invent an image or a poem, it writes itself, as it were, in the landscape. When creating their work, the young people made use of the stimuli the passenger car's surface offered.

The theme of the workshop was the Karelian language. The participants were to include at least one word in Karelian in their visual poem. The strange yet familiar language made us aware of the larger theme of the workshop: encounters with the foreign and the strange, both outside and within us. The passenger car, for its part, symbolized physical border crossing.

Creating art is often associated with uniqueness, which, in turn, might also mean solitude. Our workshop started with an exercise aiming at breaking the borderline between the private and the collective so that we sketched Karelia-related images together, continuing the story – visually and verbally – by taking turns filling something in. The visual and verbal wholes so created were much more than a sum of their parts. The subjects that emerged from the Karelia theme were, for example, evacuation, Finnish-Russian border, memories and war.

The young people were very enthusiastic about the Karelian language. It turned out that one of them had even been learning it and was, thus, able to give some guidance to the others. Once again, another boundary was crossed: the one between teacher and pupil. Every pupil had some experience of both verbal and visual expression. It was delightful to notice that one participant who felt insecure about painting to start with found the tools to put ideas to practice. The instructions provided by Elina played a central role in this.

When following Elina at work, I found many similarities between our instruction styles: Her task was to be an enabler. In every situation, she anchored the pupils' ideas to concrete praxis: How are you going to do this in practice? How about this? She also gave

concrete suggestions regarding different possibilities of realization and modification. Even a poem involves manual work. Splendid ideas alone are not enough if they cannot be put into words on paper.

The painting day began with a mizzle and humidity was close to a hundred per cent. We decided to take a risk anyway and went painting. It paid off: the next day the rain was gone and the previous day's paint had dried enough and we were able to proceed to the next stage of painting.

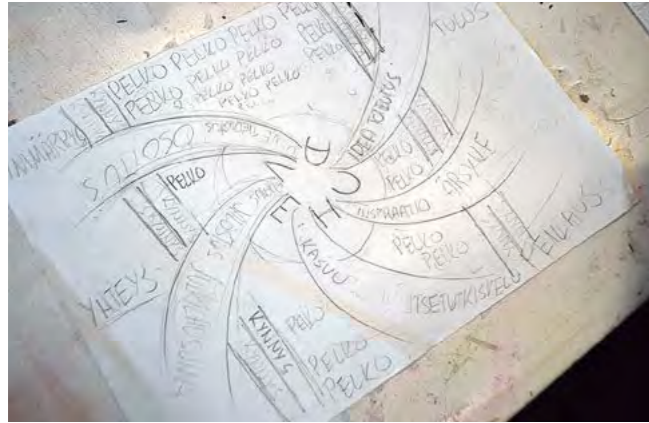
The final works included quite a lot of text. First, everyone painted one's own demarcated area on the wall of the passenger car. After this, the works started to overlap until they formed a whole. Again, borders were crossed in an interesting way.

In the final work, the Karelia theme was visible not only in the form of concrete words, but also as a kind of mindscape. Small, red girl figures resembled Karelian embroidery, the chain image that traversed the entire passenger car represented thematic of freedom and captivity. On the left side of the passenger car, there was a poem shaped like a wolf, and on the right side, a hand reaching for the chains. This created associations with the boundary between human and animal. The text collage at the center of the work depicted crossing the boundary of thought and feeling from fear towards knowledge.

On the whole, the project made me think about the relationship between image and word more broadly. Their overlapping with each other seemed to open endless possibilities. I got whole new ideas for my own writing and at the end of the project, I dare say I have learned as much as the pupils did.

[76 – 77] LUONNOSTELUA "MUSTALAISEN PÄIVÄKIRJUAN" / SKETCHED TOGETHER © TERO MÄKKÖNEN

YHDEN KUNINKAALLISEN KÄRSIMYKSISTÄ KARJALASSA

MONOLOGI SIITÄ MITEN TOIVON KOHTAAVANI PUTININ, MUTTA KOHTASIN VAIN BORSSIKEITTOA

AIVAN NÄIN sen ei pitänyt mennä, mutta uskon vielä tulevaisuuteen ja vapauteen. En voi menettää toivoa, sillä kotimaassani ihmiset tarvitsevat minua.

Limusiinin piti tulla ja viedä minut lomalle. Kenties Balille, tai ehkä Los Angelesiin, jossa kaltaiseni kuninkaalliset ovat kuin kotonaan. Minne tahansa olisi kelvannut, missä minun kaltaisiani arvostetaan. Missä saa Starbucksin Pumpkin Spice lattea vuoden ympäri.

Sen sijaan eteeni kurvasi bussi, aivan toiselta ajalta (tarkemmin sanottuna vuosilta 1922 – 1991). Minut lähes väkivalloin työnnettiin siihen kapistukseen sisälle, ja ihana biisoninnahkalaukkuni sullottiin rumien ja likaisten rinkkojen kanssa samaan tilaan. Sisällä minun oli vaikea hengittää, kun näin niiden penkkien tason: niissä oli istunut joku muukin ennen minua. Kohteliaasti ilmaisin kuljettajalle: ”Senkin saastainen olio, minähän en istu tuollaiselle roskalavalle!”

Kuljettaja kohautti olkiaan. Ei kuulemma puhunut suomea. Päätin seisoa matkan ajan. Tämän hirveämmäksi asiat eivät voisi muuttua.

Olen syönyt borssikeittoa ikuisuuden. Olen pyytänyt ja jopa anellut keittiöhenkilökunnalta lisukkeeksi biisonipihviä tai ehkä jopa kaviaaria. Eivät kuulemma puhu suomea. Olen saanut lisukkeeksi tilliä. Viimeisillä voimillani ostin paikallisesta ravintolasta nimeltä Lukoil, rapusipsejä. Oletin niiden sopivan juustojen kanssa.

Olin hyvin väräyssä.

”Jotkut teistä saattavat kuolla, mutta sen uhrauksen olen valmis tekemään!”

Taas tuo harmaahapsinen huru-ukko uhkaa mielenterveyttäni. Vannon, jos olisimme valtakunnassani, hänet olisi lukittu jo jalkapuhun. Muutamaksi vuodeksi.

Seisomme laiturin nokassa aluksen vieressä, aluksen, jonka voisi olettaa sopivan esimerkiksi merentakaisen maiden asukkaille tahi kalastukseen, mutta ei kaltaiselleni ylimykselle. Meri raivoaa vieressämme, aallot lähes yhtä korkeat kuin sietokykyäni.

ILONA TYVSTJÄRVI
VANTTAN SANATAIDEKOULUN OPPILAS

Niskaamme on satanut enemmän kuin uima-altaassani on vettä. Miksi en tuonut sadetakkeja muotiin. Kashmirneuleeni on paitsi hyytävän kylmä, myös alkanut hajota. Korkokenkäni ovat täynnä vettä. Joku urpo jossain H&M:n toppatakissa tuijottaa minua typerästi.

Astumme laivaan, joka lähtee köröttelemään kohti avomerta. Titanickin tuntuisi turvallisemmalta. Mutta ei hätää, tämä laiva vie minut pois täältä, ja jos selviän Balille asti, en valita enää koskaan mistään. En muutenkaan tosin hirveämmin valita. Kritisoin.

Miksi tämä rötiskä pysähtyy?

”Shhh.” Shhh itsellesi senkin hippi. ”Tuolta ne tulevat.”

Odotin jo näkeväni Prinssi Uljaan valkoisen risteilyaluksen selässä, mutta kaikki tuijottavat ihailen jotain valkoisia paakkuja vedessä. Yksi paakuista liikahtaa, ja kaikilta kuuluu kollektiivinen ”ooh”. Pyh pah, sanon minä. Kyllä tässä on maitovalaita ennenkin syöty. Harmikseni kuitenkin kapteeni ei tee elettäkään heittääkseen verkkoja veteen.

Vetäydyn alakannelle syömään borssikeittoa termospullosta.

Joka puolella on kalliota ja metsää. Ja hyttysiä. Taas nuo puunhalaajat ovat tuoneet meidät jonnekin marjametsään. Kaipaan kotia, päätän huimaavia pilvenpiirtäjiä, Nalle Wahlroosia ja Stockmannia. Kun ajattelen noita asioita, en menetä uskoa tulevaisuuteen.

Joku polvistuu jalkoihini. Oli jo aikakin.

”Voisikko siirtää sun tohveleita. Sää seisot sen pääl.”

Ne eivät ole mitkään tohvelit, ne ovat Louis Vuittonia kevään 2016 mallistosta! Katson alas. Joku on raapustanut tikku-ukon kalliioon. Harmaahapsinen päähihhuimme koettaa asetella paperin palaa kenkien alle, horisten samalla jotain kivikautisista jäänteistä ja kalliopiirrustuksissa säilyneistä tarinoista.

Pienellä kivellä raapustan yhden tikku-ukon veneeseen kukkakuvioita. Ovat nyt hyvin muodissa.

Joku on ostanut kanaa! Borssikeittoni lentää seinään, sen hoitakoot siivoojat. Kokoonnumme kaikki punaisen ämpärin ympärille niin, että huonompiosaisia saa tönä pois. KFC, lukee ämpärin kyljessä. Kuulostaa kalliilta.

Syödessämme tunnen outoa yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. Kenties tämä kanan lämpö syrjäyttää sisältäni kohmeisen borssikeiton.

Tämän on tarkoitus olla matkamme viimeinen etappi.

Minulle ei ole valjennut, mikä on määränpää. Joku mainitsi linnan. Toivon heidän viittaavan kotiini. Minua pelottaa. Puristan tyhjää kanaämpäriä sylissäni. Se on edelleen lämmin, ja hienostunut, paistetun kanan tuoksu on tarttunut hihoihini ja hiuksiini.

Matkaseuralaiseni, nuo alemman lajikkeen ihmiset, valuvat hitaasti sisälle bussiin.

”Mihköhän mejän ihmiset on kadonnu?”, joku nilviä kysyy vierestäni, ja käännän nopeasti katseeni muualle, ettei tuo vaan luule, että minulle soisi puhua.

”Puolet kuoli yön aikana ton kanan takia. Siinä kuulemma kasvoi karvoja. Ja se ehkä vähän punoitti.”

”...Oho.”

Oi! Enemmän jalkatilaa minulle, siis! Kanaämpärin lämpö tuntuu leviävän koko kehooni. Enää en pelkää.

ON ONE ROYAL PERSON'S SUFFERINGS IN KARELIA

A MONOLOGUE ABOUT MY WISH TO ENCOUNTER PUTIN BUT ENDING UP ENCOUNTERING BORSCHT

THIS IS NOT HOW it was supposed to go but I haven't lost my belief in the future and freedom. I cannot give up hope because in my home country my people need me.

A Limousine was supposed to arrive, taking me on vacation. Perhaps to Bali, or maybe to Los Angeles where royalty such as myself feels at home. Any place where my kind enjoys respect would have been acceptable. Somewhere where Starbucks Pumpkin Spice Latte is served around the year.

Instead, a bus from an entirely different period arrived (to be more precise, dating from 1922 – 1991). With nothing short of violence, I was shoved into that thing and my splendid bison leather bag was squeezed in the same space with ugly and dirty backpacks. Inside I had to gasp for breath upon seeing the level of the seats: someone has sat on them before me. I politely expressed this to the driver: "You filthy thing, I shall not sit on a dumpster!"

The driver shrugged. Said he did not speak Finnish. I decided to stand for the duration of the journey. It couldn't get any worse than this.

I have been eating Borscht for ages. I have asked, even begged for, a bison steak or maybe even caviar. But the kitchen staff does not speak Finnish. I have been offered dill as a side dish. Absolutely at the end of my powers, I managed to buy krupuk from a restaurant called Lukoil. I take it that they go with cheeses.

I was very wrong.

"Some of you might die, but that is a sacrifice I am prepared to make!"

That grey-haired old wretch threatens my sanity again. I swear that, if we were in my kingdom, he would have been punished by placement in the stocks. For a few years.

We stand at the end of the pier next to a vessel – a vessel that one would reasonably suppose would be suitable for the inhabitants of lands beyond the sea, or perhaps for fishing, but not for an aristocrat such as myself. The sea rages next to us, the waves are about as high as my tolerance.

More has rained on us than my swimming pool can hold. Why didn't I make raincoats chic. My cashmere knit is not only ice cold, but also disintegrating. My high-heeled shoes are filled with water. Some jerk wearing a quilted jacket by H&M is staring at me like an idiot.

We enter a ferry that starts off towards the open sea. I would feel safer on board of Titanic. But there is no reason to worry, this ferry will take me away from here, and if I ever make it to Bali, I will never complain again. Well, I do not normally complain that much to start with. I would call it criticism.

Why is this thing stopping?

"Shhh." Shhh to yourself, you hippie.

"There they come."

For a moment, I thought I would see Prince Charming on board of a white cruise ship, but everyone is staring in awe at some white lumps in the water. One of them moves and people go "Ooooh!" Bah. Blah. That is all I have to say. This wouldn't be the first time I am eating beluga. Much to my disappointment, however, the captain does nothing to lower the nets.

I retreat to the lower deck to eat Borscht from a thermos flask.

Rock and forest everywhere. And mosquitoes. Those tree huggers have brought us to some forest to pick berries again. I miss my home, the vertiginous skyscrapers, Björn Wahlroos and Stockmann. When I think about those things, I firmly believe in the future.

Someone kneels before me. It was about time.

"Could you move your slippers?"

You're standing on top of it."

Pardon me, but these are no slippers, they are from Louis Vuitton Spring/Summer 2016 collection! I look down. Someone has scribbled

a stick man on the rock. The grey-haired main zealot is trying to place a piece of paper under my shoes, rambling something about stone-age remnants and stories preserved in the form of rock paintings.

I take a small stone and scrape a flower pattern on the stick man's boat. They are very fashionable now.

Somebody has bought chicken! My Borscht hits the wall, the cleaning staff will take care of it. We form a circle around the red bucket so that the less well-off must be pushed aside. The bucket says KFC. Sounds expensive.

When we are eating, I feel a strange sense of belonging. Perhaps it is the warmth of the chicken that is overtaking the chill of the Borscht inside me.

This is supposed to be the last stop on our journey.

It is not entirely clear to me where we are headed. Somebody mentioned a castle. I hope it is my home they are talking about. I am frightened. I hold on to the empty chicken bucket. It is still warm, and the refined scent of fried chicken lingers in my hair and sleeves.

My travel companions, those belonging to the weaker human material, take their time entering the bus.

"Where are all our guys?" some scumbag asks next to me and I must turn away not to make an impression that I could be spoken to.

"Half of them died at night because of that chicken. Hairs were growing on it. And it was a bit reddish."

"...Wow."

Ah! That means more leg room for me! The warmth of the chicken bucket is spreading into my entire body. I am no longer afraid.

ILONA TYSTJÄRVI
A PUPIL OF VANTAA SCHOOL OF CREATIVE WRITING

PEDAGOGISIA POLKUJA

PEDAGOGIC PATHS

Näätä II -hankkeeseen liittyi paljon erilaisissa paikoissa toimimista ja niihin menemistä. Myös pedagogisesti kuljettiin erilaisia polkuja. Hanke myös antoi suuntaa uusille reiteille. Niin ikään hankkeen teemat luonto, aika ja sana, jotka olivat toiminnan käsitteellisiä ja fyysisiä ympäristöjä sekä materiaalipankkeja ja välineitä, avaavat hankkeen pedagogista matkaa.

SUUNNITELMALLISTA HARHAILUA

Kuten opetuksessa ja opiskelussa aina, välillä hankkeessa toimi se, että kulki valmista polkua pitkin; opetettiin tietoja ja taitoja, ohjattiin tekemistä ja toimintaa suunnitelmien mukaan vaihe vaiheelta. Usein maastoa tallattiin vapaammin, nuoret ja aikuiset yhdessä, ja reagoitiin vastaantulevaan. Vaikka selkeät suunnitelmat ja niissä pysyminen tuovat tunteen onnistumisesta, kehittämisen näkökulmasta reitiltä poikkeaminen joko toiminnan sanelemana tai tahallisesti saa aikaan kiinnostavamman tilanteen. On nähtävä ja ajateltava toisin.

Entäpä jos kehittämishankkeissa ei määriteltäisi-kään etukäteen selkeitä tavoitteita ja toimintaa?

Lähtökohtana olisi ajatus, että erityislaatuiset oppimisympäristöt, uudet ihmiskontaktit ja erilaisten näkökulmien yhteen tuominen tuottavat aina jotain uutta. Painopiste ei olisi suunnittelussa vaan sen analysoinnissa, mitä tapahtui. Tämä ei tarkoita umpimähkään harhailemista, vaan päämäärän pitämistä itsellä mielessä ja osallistujilla tiedossa. Pedagoginen haaste on siinä, että osaa pysähtyä ja havainnoida; mitä matkalta on tarttunut mukaan ja mihin ollaan menossa. Niin tärkeää kuin konkreettisten oppimisympäristöjen järjestäminen toimivaksi onkin, ei pedagogisen pohdinnan pitäisi, kuten tässäkin hankkeessa tahtoi käydä, jäädä käytännön-järjestelyjen alle.

PÄIVI VEMÄLÄINEN
LASTEN JA NUORTEN TAIDEKESKUS
ART CENTRE FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE

OLOSUHTEIDEN SANELEMAA

Normaalia haastavammat pedagogiset tilanteet, kuten fyysiset olosuhteet tai se, ettei ryhmän sisällä kaikilla ole yhteistä kieltä, pakottavat tekemään uudenlaisia ratkaisuja ja toimimaan totutusta poikkeavalla tavalla. Asioiden kertominen, tehtävien anto ja ajatusten vaihto tulkin, yksittäisten sanojen tai näyttämisen avulla karsii ylimääräistä ja pakottaa miettimään, mikä on olennaista. Mitä vähemmän on sanoja käytettävissä sen isompi painoarvo niille ja tavoille sanoa ne tulee. Toisaalta viestien vajavaisuus ja väärinymmärrykset avaavat mahdollisuuden sattumalle ja sellaiselle, mitä ei itse etukäteen osaa ajatella. Sanojen käytön rajallisuus pakottaa myös tekemisen kautta kohtaamiseen, mikä on varsinkin taiteen kohdalla hedelmällistä ja korostaa taiteen luonnetta. Myös olosuhteita on hyödyllisempää lähestyä siltä kannalta, mitä niillä on annettavana kuin miten ne rajoittavat toimintaa.

AJAN KANSSA

Kielellisten tai olosuhteiden asettamien haasteiden edessä on myös annettava aikaa asioiden selittämiseen, ymmärtämiseen ja siirtämiseen toiminnaksi. Ajan ei aina pitäisi olla opetus- ja oppimistilanteessa asia, jonka kanssa juostaan kilpaa. Enemminkin se tulisi ottaa yhdeksi pedagogisen ja oppimistapahtuman elementiksi. Ihmiset, jotka eivät tunne entuudestaan toisiaan, saatikka he, joilla ei ole yhteistä kieltä, tarvitsevat oman aikansa tutustuakseen toisiinsa. Yhteistoiminnallisuuden sujumisen ei tarvitse olla lähtökohta, vaan siihen pääseminen voi olla yksi pedagogisen tapahtuman keskeinen sisältö. Vaikka hankkeen aikana esimerkiksi Janakkalan leirin päättyessä syntyikin tunne, että aika loppui kesken ja että oltiin juuri päästy vauhtiin yhdessä tekemisessä, ei yhteinen kokemus päätynyt. Kokemus jatkuu jokaisella ajassa eteenpäin.

JÄLJET NÄKYVÄKSI

Kehittämishanke on lähtökohtaisesti prosessi, joka käynnistää jotain. Hankkeissa mukana olevilla lapsilla ja nuorilla on tavallaan välineellinen rooli. Heidän avullaan kokeillaan uusia ja erilaisia toimintatapoja. Opetuksen kautta hankkeen hedelmistä saavat nauttia toiset lapset ja nuoret. Olisi kuitenkin hienoa, jos mukana olleilla lapsilla ja nuorilla olisi

mahdollisuus työstää kokemuksiaan pidemmällä aikavälillä, esimerkiksi taideteoksen muodossa. Näin opettajille paljastuisi, millaisen jäljen hankkeessa mukana oleminen heihin todella jätti. Pedagogian kehittämisen kannalta tämä olisi olennaista tietoa.

YHDESSÄ MATKAAMINEN

Henkilökohtaisen kokemuksen työstäminen teokseksi veisi nuoret taiteen tekemisen ytimeen. Toki hankkeessa oltiin taiteellisten prosessien äärellä työpaikkoja ohjanneiden taiteilijoiden oman persoonallisen tekemisensä kautta. Siitä huolimatta hanke rakentui tehtävänannoille, kuten taiteen opetus ylipäänsä. Entäpä jospa lapset ja nuoret eivät vain suorittaisi aikuisen laatimia tehtäviä, vaan heidät otettaisiin mukaan suunnittelemaan sitä, mitä jossakin tiettyssä ympäristössä ja tietyssä määrän saavuttamiseksi voisi tehdä ja kokeilla? Innostaisiko tämä myös nuoria ja lapsia omien tuntien ulkopuoliseen opetukseen, jota kehittämishankkeissa usein on.

TOIMINNAN JA TAPAHTUMISEN MAHDOLLISTAMINEN

Normaalista poikkeavan toiminnan, jota kehittämishankkeen sisältöjen pitäisi olla, järjestämisessä on omat haasteensa. Anne Siirtola kuvaa omaa rooliaan taiteilijana: "...yhteistyöprojekteissa koen olevani mahdollistaja ja välittäjä... Teos syntyy vuorovaikutuksesta, joka johtaa oppimiseen ja oivalluksiin... molemmin puolin..." Opettamisenkin voi nähdä näin. Näätä II -hankkeen aikana oli useita tilanteita, joissa opettajat tuottivat ympäristöjä ja puitteita toimia, ikään kuin kokosivat elementtejä tapahtumista varten. Tällöin painopiste siirtyy tarkkojen suunnitelmien laatimisesta ja tavoitteiden asettamisesta toimintaan, ihmisten kohtaamiseen ja siihen, mitä niissä syntyy. Annettaessa tilaa ennalta arvaamattomuudelle, myös tapahtuman järjestäjä, opettaja on oppija. Yhdessä oppiminen olikin yksi Näätä II -hankkeen keskeisistä tavoitteista.

The Näätsä II project involved entering and acting in many different kinds of environments. Also, pedagogically speaking, we covered different kinds of paths. The project also paved way for new directions. The project's themes — nature, time, and word — which provided the conceptual and physical environments and materials reservoir and tools, embody the project's pedagogic basis.

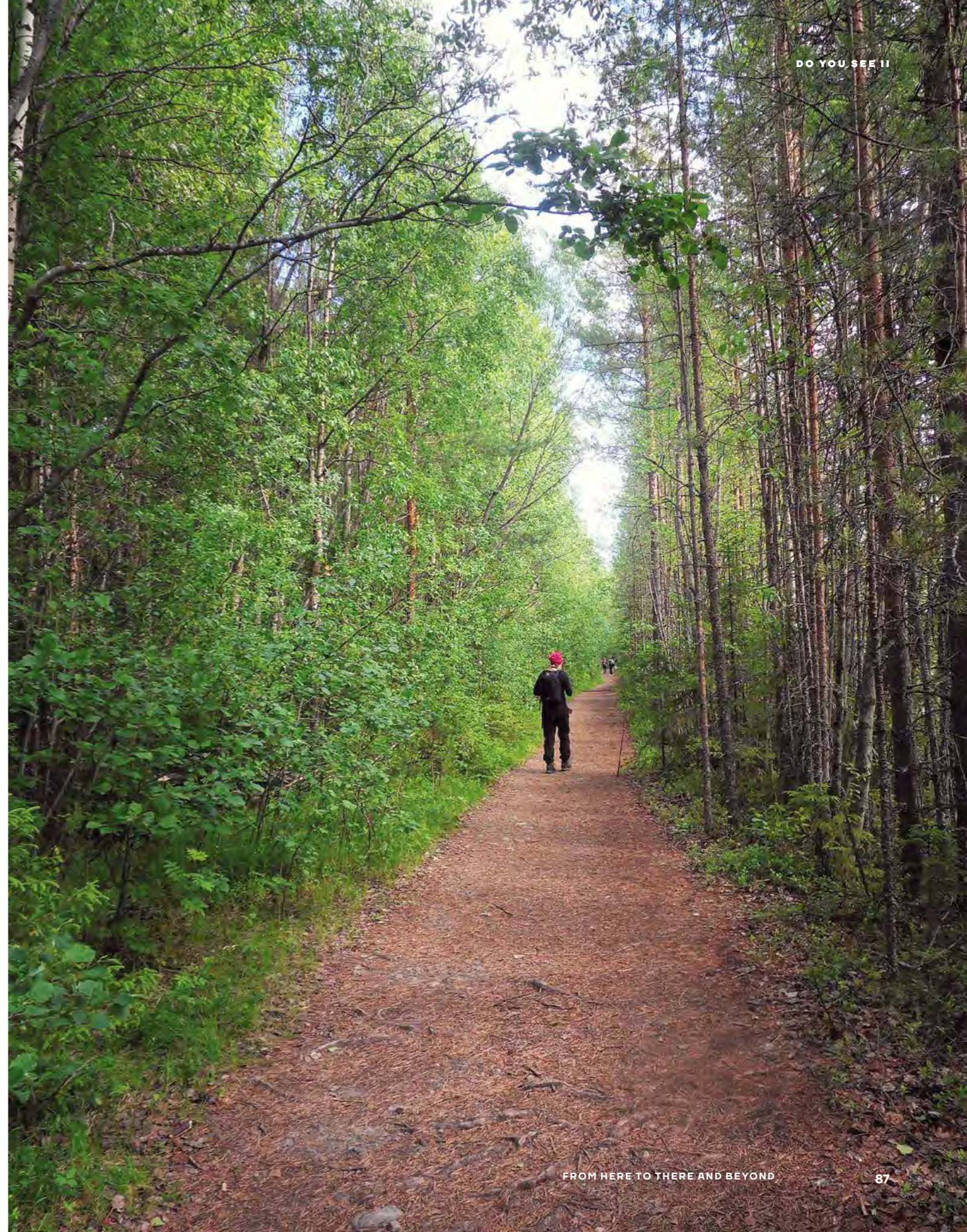
PLANNED WANDERING

As is always the case with teaching and studying, during the present project, sometimes following a ready-made path worked: knowledge and skills were taught and learned, activities were organized according to a specific plan phase by phase. Often, we covered terrain more freely, young people and adults together, and reacted on what we encountered. Although clear plans and sticking to them give a feeling of success and accomplishment, from the perspective of development, deviating from the norm either as a part of an activity or deliberately, creates a more interesting situation that calls for thinking differently.

What if a development project would not include predefined objectives and activities? The starting

point would be the thought that particular learning environments, new contacts with other people as well as bringing different perspectives together would always produce something new. The focus would not be on planning but on analyzing what happened. This, however, does not mean aimless wandering but keeping one's goals clear and making participants aware of them. The pedagogic challenge is to learn to stop and to observe what was discovered and where we are headed. As important as creating concrete, functional learning environments might be, the pedagogic aspect should not — which happened during this project, too — be overshadowed by practical arrangements.

[87] POLKU UIKUJUELLE / A PATH TO VYG RIVER © PÄIVI VENÄLÄINEN

DICTATED BY CIRCUMSTANCES

Pedagogic situations that are more challenging than usual – such as physical circumstances or the fact that the group has no one shared language – call for new kinds of solutions and actions. Providing information, giving assignments, and exchanging ideas mediated by an interpreter, by showing single words or by showing, strips things down to bare essentials and demands thinking about what is really essential. The smaller the shared vocabulary, the more emphasis each individual word used and the way it is uttered receives. On the other hand, shorthand communication and misunderstandings open up possibilities of coincidence and discovering something that cannot be predicted. When there are not many shared words, doing things together becomes more important, which, especially with regard to art, can be fruitful and underlines the nature of art. In addition, it might be more useful to approach circumstances from the perspective of what they have to offer instead of seeing them in terms of what they restrict.

TAKING TIME

When facing linguistic challenges or challenges posed by circumstances, enough time must be provided for explaining, understanding and putting things into practice. In a teaching and learning context, time should not be something we race against. Rather, it should be seen as one of the elements the pedagogic and learning situation consists of. People who don't know each other beforehand, to say nothing of those who don't have a common language, need time to get to know each other. Smooth cooperation does not have to be the starting point, but reaching it can belong to the central content of the pedagogic event. Although, during the project – especially in connection with the camp organized in Janakkala – we felt that there was not enough time and we had only just got into doing things together, the collective experience did not end there and then. Experience extends in time for each individual.

MAKING TRACES VISIBLE

A development project is, in itself, a process that starts something. It can be said that the children and young people have an instrumental role in the projects they participate in. Their contribution is used

in order to find new ways of doing things. Through teaching, other children and young people can enjoy the results of this work. However, it would be great if the children and youth who participate would have the opportunity to work on their experiences in the long run, for example by creating an artwork based on the experiences. In this way, it would become possible for the teachers to see the trace the participation in the project really left on the participants. From the perspective of pedagogic development this knowledge would be crucial.

TRAVELING TOGETHER

The possibility to work on personal experiences by producing an artwork would take the youth to the core of creating art. Of course, in the project, artistic processes were present in the form of the contribution of the instructors to the workshops. Despite that, the project was based on assignments, as is usually the case with art education. What if children and young people wouldn't perform tasks given by adults, but they would be part of planning that which could be done in a given environment in order to attain a specific goal? Would such an opportunity inspire children and young people to participate in extracurricular activities which development projects often include?

ENABLING ACTION AND HAPPENING

Organizing activities deviating from the norm, which the content of development projects should be, is not without challenges. Anne Siirtola describes her own role as an artist as follows: "...in cooperation projects, I see myself as an enabler and a mediator... A work is created through interaction which leads to learning and insights.... on both sides..." Teaching can be seen in this way, too. During the Näätsä project, there were several situations in which teachers produced environments and frameworks within which to act, collecting elements that allowed things to happen. Then focus was shifted from detailed plans and goal setting to activity itself, encounters between people and that which is created through it. When giving space for the unpredictable, also the event organizer – the teacher – is a learner. Learning together was one of the central goals of the Näätsä II project.

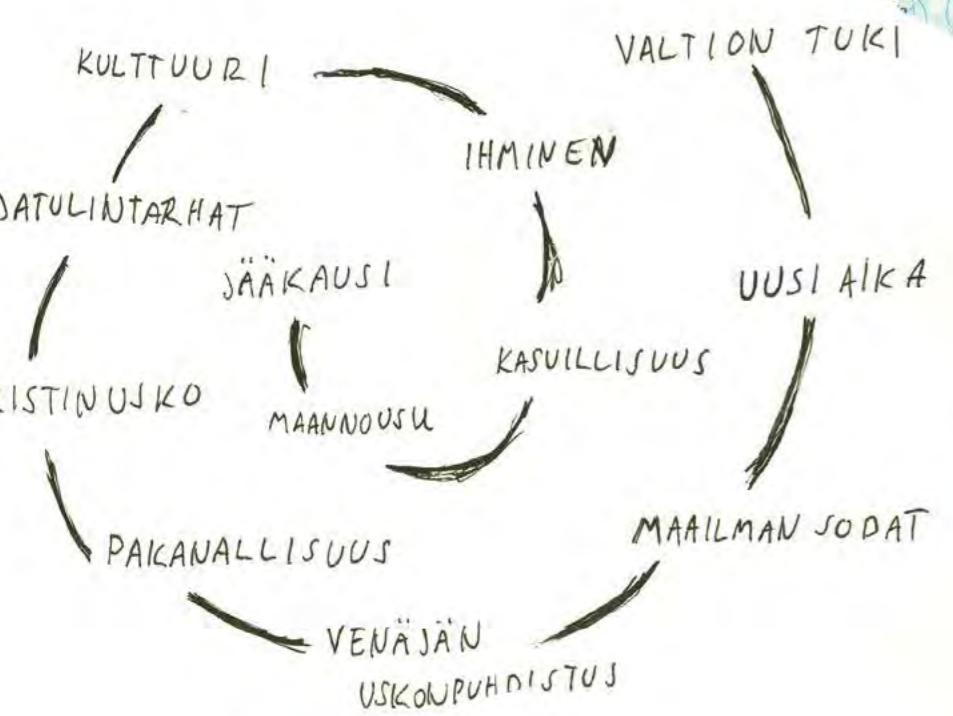
ГОРОД ПЕТРОЗАВОДСК

Основанный Петром I в первые годы Северной войны (1700–1721) одновременно с тогдашней столицей России Санкт-Петербургом (1703), Петрозаводск три века назад стал символом несокрушимости государства Российской империи. Идеи государственности были поддержаны продолжателями, среди которых – поэт и губернатор Гаврила Романович Державин.

THE CITY OF PETROZAVODSK

Having been founded by Peter I in the first years of the Northern War (1700–1721) together with the capital of Russia of that time St. Petersburg (1703), Petrozavodsk became the symbol of impregnability of the Russian State at the northern borders of the Great Empire three centuries ago. The state identity ideas of that time were supported by successors, among whom was the Governor of Petrozavodsk Gavriila Romanovitch Derzhavin.

Соловецкие острова

joelle tutkimaan nksi

Jatulien matka

wikuyoki

Kasvitieteellinen puutarha, Solovetski

NÄÄTSÄ II

DO YOU SEE II

TYÖRYHMÄ / WORK GROUP

HYVINKÄÄN LASTEN JA NUORTEN KUVATAIDEKOULU

Kaisu Paavilainen & Tiina Valkeapää

www.hyvinkaa.fi/kuvataidekoulu

HÄMEENLINNAN VISUAALISTEN TAITEIDEN AIMOKOULU

Kikka Jelisejeff, Pekka Lehtimäki & Mervi Suomalainen

www.aimokoulu.com

LASTEN JA NUORTEN TAIDEKESKUKSEN SÄÄTIÖ

Raisa Laurila-Hakulinen & Päivi Venäläinen

www.artcentre.fi

TAITO KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU HELMI

Anne Vasko

www.taitouusimaa.fi

VANTAAN SANATAIDEKOULU

Janette Hannukainen, Siri Kolu & Aulikki Rundgren

www.sanataidekoulu.fi

MUUT YHTEISTYÖKUMPPANIT / COLLABORATORS

BALAKIREVIN TAIDEKOULU, PETROSKOI, VENÄJÄ

www.balakirev-artschool.ru

SUOMEN MUINAISTAIDESEURA

www.suomenmuinaistaideseura.fi

SUOMEN RAUTATIEMUSEO

www.rautatiemuseo.fi

JULKAISU / PUBLICATION

NÄÄTSÄ II – PUOLELTA TOISELLE

DO YOU SEE II – FROM HERE TO THERE AND BEYOND

JULKAISUTYÖRYHMÄ / PUBLICATION COMMITTEE

Janette Hannukainen

Mervi Suomalainen

Tiina Valkeapää

Anne Vasko

Päivi Venäläinen

TOIMITUS / EDITING

Tiina Valkeapää

KÄÄNNÖKSET / TRANSLATIONS

Sari Kokkola

[ellei toisin mainita / unless otherwise mentioned]

TAITTO / GRAPHIC DESIGN

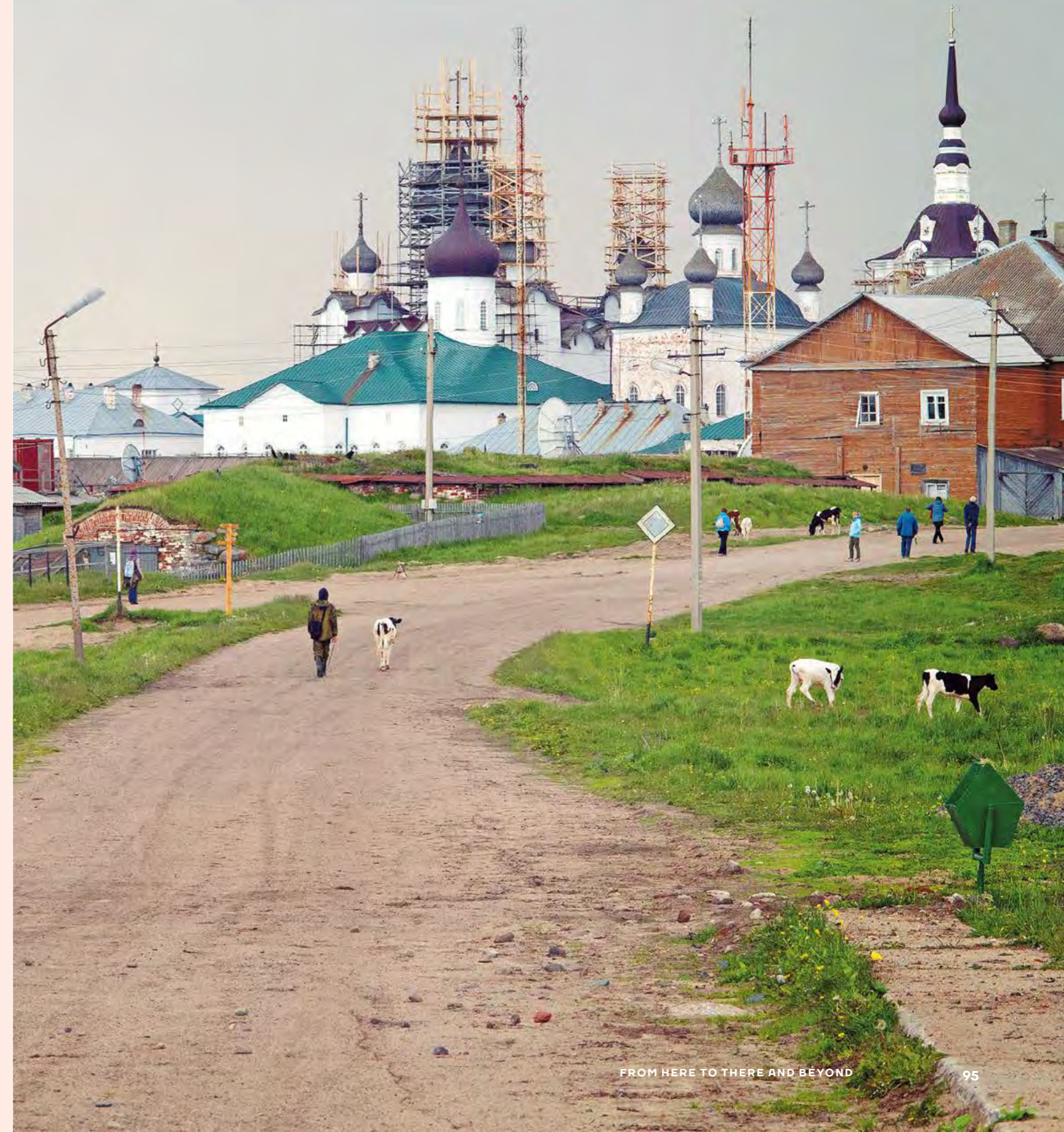
Sanna Kaitakari

LUONNOSKIRJAOTTEET / SKETCHBOOK EXTRACTS

Anni Karen, Maija Tapio & Ada Pietiläinen

PAINO / PRINTED BY

Painoyhtymä, Porvoo 2017

LÄKSIIN SUOLLE
SÖTKEMÄÄN
LÄHTEHELLE
LÖYTÄMÄÄN
LAIGIN PAITANI
PAJULLE
HAMEHENI
HAAVANOKSALLE

